روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین‌نامه‌ها - بخشنامه ها - آگهیهای رسمی وقانونی سؤالات

شماره ۱۶۸۳ | ۴شنبه ۸ آذر ماه ۱۳۲۹ | سال ششم

شماره مسلسل ۸۴

دورهٔ شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسهٔ ۸۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳شنبه ۳۰ آبانماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب :

۱) قرائت اسامی غائبین روزهای ۲۵ و۲۸ آبان
۲) طرح لایحه اجازه پرداخت دو دوازدهم حقوق وهزینه کل کشور وخاتمه مذاکره آن
۳) طرح گزارش راجع بنیاز نشستگی ارتش وخاتمه مذاکره آن
٤) اعلام‌وصول طرح مصوبه درمجلس سنا راجع باصلاح قانون شهرداریها
٥) اخذ رأی نهائی نسبت بقانون اجازه مصرف یکصد و پنجاه میلیون ریال جهت راه سازی و تکمیل ابنیه دولتی
٦) مذاکره درطرح سه فوری راجع بالغاء قانون کیفر گرانفروشان
۷) تعیین موقع و دستور جلسهٔ بعد -ختم جلسه .

❀❀❀

مجلس ساعت دهو سی‌وپنجدقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - قرائت اسامی غائبین روز های ۲۵ و ۲۸ آبان

رئیس - صورت غائبین دو جلسه قبل قرائت می شود .

(بشرح زیر قرائت شد)

جلسه صبح پنجشنبه ۲۵ آبان :

غائبین با اجازه آقایان : شکرائی . موسوی امامی اهری . بهادری . نصرتیان . ابتهاج . گنجهٔ . سرتیپ زاده . فرامرزی . اسکندری . دکتر مجتهدی . فتحعلی افشار . معدل . دکتر سید امامی . حمیدیه . افشار صادقی . ناصر ذوالفقاری . ناصر صدری . حکیمی . دکترمصدق دکترشایگان . طباطبائی . مجتهدی

غائبین بی‌اجازه- آقایان: محمودی . آصف . سنندجی . تولیت . حسن‌اکبر . اقبال. تیمورتاش پناهی . ثقةالاسلامی . محمد ذوالفقاری . کاظم شیبانی . خزیمه علم .

دیر آمدگان بااجازه- آقایان : عامری سی‌دقیقه شوشتری ۲۰ دقیقه ، دکتر معظمی ۲ ساعت ، گرگانی ۲۰ دقیقه ، دکترطبا ٤۰ دقیقه ، منصف یکساعت ، صفائی ۲۰ دقیقه ، اسلامی ۲۰ دقیقه ، گودرزی ۲۰ دقیقه ، دکترجلالی ۲۰ دقیقه ، دکتر بقائی یکساعت ، حائریزاده ۳۰دقیقه .

دیر آمدگان بی‌اجازه- آقایان : محمدعلی‌مسعودی ۳۰دقیقه ، مهدی ارباب ۳۰دقیقه ، شهاب خسروانی یکساعت ، سودآور ۳۰دقیقه ، هراتی یکساعت و ۳۰ دقیقه ، سلطانی یکساعت .

جلسه صبح یکشنبه ۲۸ آبان :

غائبین بااجازه- آقایان : شکرائی ، موسوی عامری، نصرتیان، فرهودی، محمدعلی مسعودی، صاحبجمع فقیه‌زاده — ابتهاج — دکترکاسمی — معدل — دکتر جلالی — سودآور — طباطبائی — دکتر شایگان — معین‌زاده .

غائبین بی‌اجازه- آقایان: محمودی — دولت‌آبادی آصف — خسرو قشقائی — سنندجی — دکتر طبا — تولیت — حسن اکبر — تیمورتاش — اقبال — شهاب خسروانی — دکتر مجتهدی — حمیدیه — پناهی — ثقةالاسلامی — محمدذوالفقاری — کاظم‌شیبانی-خزیمه علم - دکترمصدق .

دیر آمدگان با اجازه- آقایان: مهدی ارباب یکساعت ، گنابادی یکساعت، مخبرفرهمند یکساعت

دیر آمدگان بی‌اجازه- آقایان : امیرافشاری یك ساعت ، حکیمی یکساعت ، رستم‌گیو یکساعت، صدر میرحسینی یکساعت ، سالار بهزادی یکساعت، دکتر طاهری یکساعت ، کوراغلی یکساعت ، دکتر کیان یکساعت ، هراتی یکساعت، صفائی یکساعت، برومند یکساعت، منصف یکساعت، سرتیپ‌زاده یکساعت .

(۲ - طرح لایحه اجازه پرداخت دودوازدهم حقوق و هزینه کل کشور وخاتمهٔ مذاکرهٔ آن

رئیس - آقای نبوی .

نبوی - بنده خواستم از حضور مقام ریاست

استدعا کنم امر بفرمائید بودجه مملکتی مطرح بشود (صحیح است) وقتی بودجه مطرح شد یکدوازدهم را مطابق ماده ۱۴۸ آئین نامهٔ داخلی میتوان مطرح نمود و شاید درمجلس کاری لازم تر و واجب تر از بودجه نداشته باشیم (صحیح است) آقایان هم موافقت بفرمایند که اگر چیز دیگری در دستور هست آنرا بردارند و بودجه را در دستور بگذارند چون عده هم برای تصویب صورت جلسه کافی نیست باشد برای بعد.

رئیس — آقای اسلامی.

اسلامی — بنده به عنوان قبل از دستور عرض دارم.

رئیس - آقای آزاد.

آزاد - بنده اعتراضم بصورتجلسه است.

عده ای از مایندگان — صورت جلسه مطرح نیست.

آزاد - بنده میخواستم بگویم اگر صورتجلسه مطرح است اعتراض دارم.

رئیس - آقای حائری زاده

حائری زاده - صورتمجلس مطرح نیست که در اطرافش صحبت بشود بنده اعتراض بصورت جلسه دارم هروقت مطرح شد عرض میکنم.

شوشتری - مطرح است آقا طبع و توزیع هم شده.

حائری زاده - مطرح است آقای رئیس؟.

عده ای از نمایندگان - حاضر نشده دودوازدهم مطرح است.

کشاورز صدر — طبع و توزیع شده است آقا.

حائری زاده - اگر صورتمجلس مطرح است من دراینموضوع صحبت کنم. (همهمهٔ نمایندگان). صورتمجلس مطرح است آقای رئیس؟

رئیس - ممکن است آخرجلسه بگوئید بالاخره باید در اینجلسه بفرمائید.

آزاد - اگر صورتجلسه مطرح است نوبت بنده است.

حائری زاده — اگر دستور است من راجع بدستور صحبت میکنم.

دکتر معظمی - بنده میخواستم تقاضا بکنم چون جلسه دیر تشکیل شده است و آقایانی هم که اعتراض بصورتجلسه دارند اسم نوشته اند....

رئیس - اسم ننوشته اند اجازه خواسته اند.

دکتر معظمی - اجازه خواسته اند این است که بنده استدعا میکنم که دودوازدهم مطرح بشود. بعد در آخر جلسه آقایان نسبت بصورتجلسه بفرمایند.

رئیس - درهمین جلسه آخرجلسه باید مطرح شود و آقایان اگر اعتراضی دارند بفرمایند.

حائری زاده - فعلا که موضوع صورت جلسه مطرح نیست ودستوردودوازدهم است بنده باپیشنهاد آقای نبوی که بودجه مطرح شود مخالفم بجهة اینکه یك لایحهٔ دودوازدهم آمده و امروز روز سی ام آبان است کارمندان باید تکلیف حقوقشان معلوم شود (صحیح است) اگر بخواهیم بودجهٔ کل را بیاوریم بدرد امروزوفردا نمیخورد و بنده بابودجهٔ دودوازدهم موافقم که مطرح بشود (صحیح است) استیضاح جناب آقای جمال امامی هم اگر بعد ازدودوازدهم مطرح بشود آن را هم موافق هستم بودجهٔ مملکتی را حالا مقتضی نمیدانم زیرا غیر از تضییع وقت فایده دیگری ندارد.

رئیس — آقای مخبر فرهمند جنابعالی مطلبی دارید؟.

مخبر فرهمند — بنده یکدوازدهم پیشنهاد میکنم مطرح بشود.

کشاورزصدر — بنده همینقدر می خواستم عرض کنم اینکه آقای دکتر اشاره فرمودند که اعتراض بصورتجلسه در آخر باشد درنطق بنده هم یك تذکر اصلاحی هست این را میخواستم عرض کنم که در این جلسه حتماً باید بشود. ما نباید اصول را بهم بزنیم که صورت جلسه برای جلسات بعد بماند، اگر اصلاحاتی هست باید گفته شود.

حاذقی — بگذارید آقا کار کنیم.

رئیس — چندنفر ازآقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند (نمایندگان- دستور، دستور) آقای دکتر بقائی فرمایشی دارید؟

دکتر بقائی — حضرتعالی وعده فرمودید که بعد از قانون تصفیه استیضاح آقای جمال امامی مطرح شود...

رئیس — روزش امروزمعین میشود.

دکتر بقائی - روزش معین شده بود قبلا دهم آبان معین فرمودید بعد بتعویق افتاد ودرصورتجلسه قید شده که قبل از کار تصفیه استیضاح مطرح شود

رئیس - امروز این یکدوازدهم یادودوازدهم را تمام بکنیم جلسه آینده برای استیضاح معین می شود یعنی با موافقت آقایان پنجشنبه برای استیضاح آقای جمال امامی معین خواهد شد

جمال امامی — پنجشنبه روز استیضاح است آقا؟

رئیس - جلسه پنجشنبه را مجلس موافقت کرده چون مدت قانونی آنهم بواسطه عدم تشکیل جلسات گذشته است خوب اگر آقایان موافقت دارند امروز دو دوازدهم مطرح شود

شوشتری — آقا یکدوازدهم همه اش یکربع وقت می گیرد. نطق قبل از دستور چه میشود؟

رئیس — پس ازدودوازدهم آقایان صحبت بفرمایند

شوشتری - آقا در بین النهرین باایرانیها ببینید چه میکنند باید گفته شود

اردلان — آقای رئیس دودوازدهم را مطرح بفرمائید

رئیس - یك طرح دوفوری با هفتاد، هشتاد امضاء رسیده راجع بالغاء قانون کیفر گرانفروشان که بعد از دودوازدهم مطرح میکنیم

نورالدین امامی - بنده اخطار نظامنامه ای دارم، پریروز یك قانونی مطرح شد واخذ رأی نسبت بآن باقی ماند باید اول تکلیف آن را معین بکنید

رئیس - نماینده دولت نبود الان تلفن شد که بیاید باید نماینده دولت آقای وزیر جنك حاضر باشد فعلا لایحه دودوازدهم مطرح است وقرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

مجلس شورایملی

چون بودجه سال ۱۳۲۹ کل کشور هنوز به تصویب نرسیده و بایستی موجبات پرداخت حقوق کارمندان و مخارج کشور فراهم گردد تا بتوان حقوق کارمندان و مصارف جاری وزارتخانه ها و ادارات رابموقع خود پرداخت نمود لهذا ماده واحده زیر باقید فوریت پیشنهاد و تصویب آنرا استدعا می نمایند:

ماده واحده

بوزارت دارائی اجازه داده می شود حقوق و کمك و مزایای قانونی کارمندان وخدمتگذاران ومصارف مستمر وغیر مستمر وزارتخانه ها و ادارات و بنگاه های دولتی وسایر مصارف منظوردر بودجه کل کشور را در دوماهه آبان وآذر ۱۳۲۹ درحدوددودوازدهم اعتبارات مصوب کمیسیون بودجه موضوع گزارش شماره (٤) مورخه ۳۱ و ٤ و ۱۳۲۹ وبارعایت مقررات لایحه مزبور وسایر قوانین و مقررات مالی ازمحل درآمد عمومی سال جاری کشور پرداخت نماید. اعتبار بودجه مجلس سنا در دوماهه مزبور بمیزان سه میلیون ریال علی الحساب ازدرآمد عمومی جاری پرداخت وپس از تصویب بودجه آن محسوب و بخرج قطعی منظور خواهد شد و تعهدات سال قبل که در بودجه های مصوب اعتبار داشته بمأخذ دو دوازدهم ازاعتبار انتقالی قابل پرداخت است

رئیس - آقای اردلان

اردلان - بنده خیلی متأسفم که مجلس شورایملی نظر بنده را قبول نفرمودند که بودجه کل کشور مطرح شود بازهم دودوازدهم راجزو دستور گذاشتیم و الان مذاکراتی که می شود راجع به دودوازدهم است البته همه آقایان محترم مستحضر هستند نظامنامه بما اجازه میداد که اگر بودجه را جزودستور میگذاشتیم بلافاصله دودوازدهم هم میشد مطرح بشود معهذا حالا که دودوازدهم مطرح است بنده یك نظریاتی داشتم که می خواستم بعرض مجلس شورایملی برسانم البته همه آقایان نمایندگان محترم علاقه دارند که هرچه زودتر این دودوازدهم تصویب شود و شاید مدتش هم خیلی گذشته و شایسته بود که چند روز پیش مطرح می شد ولیکن وظیفه نمایندگی حکم می کند که در بعضی مواقع که بودجه یادودوازدهم مطرح میشود یك وکیل بموجب وظیفه نمایندگی آن مطالبی که دارد بعرض مجلس شورای ملی برساند حالا این مطالب چه مورد توجه واقع بشود وچه نشود آن وکیل وظیفه خودش را انجام داده است وهروقت یك بودجه ای در مجلس مطرح می شود یا دو دوازدهم دو نکته مهم هست که بنظر هر وکیل میرسد واین دونکته یامربوط بعوائد مملکت است یا مربوط بهزینه مملکت وبنده از آنچه که مربوط بعواید یا هزینه مملکت است فقط یك نکته را می خواستم امروز بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم زیرا بعقیده بنده بسیار مطلب قابل بحث واهمیت است وآقایان نمایندگان هر چند ممکن است عرایض بنده خسته کننده باشد ولی درآخرکار توجه خواهند فرمود که توجه باین مسائل از اهم مسائل امور مملکتی است و وظیفه مجلس است که باین نکات توجه دقیق بکند مخصوصاً جناب آقای شعاعی معاون وزارت دارائی که تشریف

دارند خواهش می کنم که بعرایض بنده توجه بکنند هرچند همه آقایان توجه دارند معهذا من چون می خواهم موضوع رامطرح کنم باید برای مزید استحضار عرض کنم که در اصل ۹٤ متمم قانون اساسی مینویسد که هیچ قسم مالیات بر قرار نمی شود مگر بحکم قانون وتصویب قانون هم در مجلس شورای ملی یك تشریفاتی دارد وآن این است که دولت یك لایحه ای بمجلس شورای ملی تقدیم کند درمجلس شورای ملی بحث می شود و وقتی که مجلس باکثریت رأی داد دولت می تواند یك مالیاتی را وصول کند غیرازاین تشریفات قانونی هیچ دولتی مجاز نیست که بمیل خودش یك عوارض ویك مالیاتی را بهراسم ورسم که باشد از مردم این مملکت بگیرد وحالا یکی دوسال است که دولت شاهنشاهی ما بنام گواهی نامه از مردم این مملکت مالیات می گیرد اگر برقم درآمد این مالیات که اسمش گواهی نامه است ما مراجعه بکنیم می بینیم که عشردرآمد بودجه کل کشور را تشکیل می دهد یعنی یك درآمد بسیار هنگفتی است بنابراین یك وکیلی پیش خودش فکر می کند چطور است که مابرای یك اضافه مبلغی که بتمبر پست و تلگراف می خواهیم اضافه کنیم باید ازمجلس قانون دو شوری بگذرانیم ولی یك مالیاتی که درسال گذشته بیش از هفتصد وشصت میلیون ریال وصول شده وامسال مسلماً بطوری که بنده تخمین میزنم ازاین مبلغ تجاوز خواهد کرد وشاید بصد میلیون تومان که یك میلیارد ریال است برسد چطور ممکن است که ما وکیل مجلس باشیم وببینیم پیش چشممان یك چنین مالیاتی از مردم گرفته می شود بدون اینکه هیچ قانونی برای اینکار باشد. عرض کردم قانون یك تشریفاتی دارد که باید بارأی مجلس تصویب شود والا دولت یك تصویب نامه ای صادر بکند وبعد هم یك عوارض ازمردم بگیرد وبعدهم دربودجه خودش این رقم را می گذارد و می نویسد درآمد اینقدر، این کافی نیست، تشریفات قانونی اینکار فراهم نشده وبنده معترضم ازلحاظ یك نماینده مجلس شورای ملی به اینکه یك مالیاتی بر خلاف قانون از مردم این مملکت گرفته میشود وعلت اینکه من چندین نوبت است که این موضوع را بعرض میرسانم دو جهت بسیار مهم دارد که البته جهت اولش خفیف تر است ولی جهت دومش که حالا توضیح عرض خواهم کرد بعقیده بنده یك مسئله حیاتی است که درتمام شئون اجتماعی کشورما درآتیه ممکن است تأثیر بکند این است که حتی المقدور در این عقیده خودم پافشاری می کنم ومی ایستم باین فکر و اما آن جهت اولیش این است که وقتی ازمردم مملکتی درسال یك مالیاتی گرفته شود که جمع آن در سال بیش از هفتصد و شصت میلیون ریال بوده است وامسال به ۱۰۰ میلیون تومان یا یك میلیارد ریال میرسد ویقیناً وصول چنین مبلغی در بالابردن هزینه زندگی تأثیر تام دارد ودوای های وقت از دوسال پیش باینطرف هر کدام آمده اند همچنین دولت جناب آقای رزم آرا دربرنامه خودشان نوشتند پائین آوردن هزینه زندگی، وقتی که باسم گواهی نامه از مردم یك پولی میگیرند این آقایان از جیب خودشان که نمی دهند این را بقیمت کالاهای وارداتی می افزایند در نتیجه قیمت میرود بالا وهمین است که ما وقتی شاخص هزینه زندگی را می بینیم هر ماه نسبت بماه پیش افزایش پیدا می کند یعنی الان چند سال است که مردم این مملکت روی خوش و راحتی و آسایش ندیده اند پس بنابراین چون این رقم یك تأثیر کلی درهزینه زندگی دارد بعقیده بنده باید مورد توجه مجلس واقع شود و اگر دولت لازم می داند که یك مالیاتی بنام گواهی نامه ازمردم بگیرد باید قانونش را بیاورد بمجلس دلایل خودش را بگوید ماهم گوش می کنیم البته اکثریت مجلس شورایملی رأیش قاطع است اگر رأی داد همه اطاعت می کنیم بعلاوه بنده خواستم اینجا یك مطلبی را هم عرض کنم که مجلس شورای ملی علاوه بر اصل ۹٤ متمم قانون اساسی که بنده خواندم در دوره چهاردهم مجلس شورای ملی یك قانون مخصوصی برای ارز گذرانده بنام قانون برتن وودز اسم این قانون اتفاقاً قانون برتن وودز است تاریخش در تاریخ ششم دیماه ۱۳۲٤ بود ماده سوم این قانون که از مجلس شورایملی گذشته می گوید دولت یا نمایندگان او نمیتوانند بدون تصویب مجلس شورای ملی تقاضای تغییر برابری ریال نسبت بپول کشورهای عضو صندوق را بنمایند ما خودمان عضو صندوق بین المللی هستیم بنابراین امروز مطابق این قانون اگر بنده میروم از بانك ملی ایران ده لیره می خواهم بخرم برای وارد کردن چند جلد کتاب باید درمقابلش ۹۱ ریال برای هر لیره پول بدهم که ببنده ده لیره بدهند که کتاب بخرم اما اینطور نیست الان اگر برویم می گویند این قانون صحیح است که برای هر لیره ۹۱ ریال می گیریم ولی یك تصویب نامه ای هست که گفته گواهی نامه بگیرید وبرابر آن تصویب نامه هم چهار و پنج تومان می گیریم درصورتیکه در قانون مینویسد ریال برابر ارز را بدون تصویب مجلس شورای ملی نمی تواند هیچ دولتی تغییر بدهد ویا باآن تغییر موافقت کند من گمان میکنم وروشن تر از این قانون دیگر مطلبی نداریم اگر یك ابهامی هم در وصول عوارض ومالیاتها ویك چیزهای دیگر باشد راجع بارز بهیچوجه ابهامی ندارد ویك قانونی در دیماه ۱۳۲٤ ازمجلس شورایملی گذشته که نرخ ارز وریال را بدون تصویب مجلس شورایملی هیچ دولتی نمی تواند تغییر دهد ودر سال گذشته از این بابت ۷٦۰ میلیون ریال پول گرفته اند این باعث بالارفتن هزینه زندگی میشود و بنده همیشه آمده اینجا استدعا کردم که مجلس شورای ملی توجه بفرمایند که ما راه پیدا کنیم که هزینه زندگی بالا نرود واگرهم نمی توانیم پائین بیاوریم اقلا بهمان وضعیت نگهداریم نه اینکه درسال ۱۳۲۸ نسبت بسال ۱۳۲۷ بیشتر شود وهمچنین درسال ۱۳۲۷ نسبت به ۱۳۲٦ بیشتر بشود اینها دلیلی داشت که یکیش همین بود واما نکته دوم که من بسیار بآن اهمیت میدهم وهرچند عرایض من ممکن است موجب دردسر آقایان بشود استدعا می کنم توجه بفرمائید یك قضیه بسیار حیاتی است برای مملکت وآن این است که آدم مار گزیده از ریسمان سیاه و سفید میترسد یك دفعه این مار سفید وسیاه بنده را شخصاً گزیده ومن هر وقت ریسمان را می بینم فوری متوجه میشوم که این مبادا همان مار باشد همهٔ آقایان نمایندگان بنویس مخاطبا دارند که وقتی که متفقین بایران آمدند قیمت لیره ٦۷ ریال بود یك گواهی نامه هم وجود داشت آمدند گفتند این گواهی نامه چیست این را روی قیمت لیره میگذاریم ویکجا تثبیت می کنیم آمدند لیره ٦۷ ریال مارا ۱٤۰ ریال کردند ودرنتیجه این عمل نصف هزینه متفقین در ایران بروی دوش ما مردم این مملکت تحمیل شد (صحیح است) واین بار کمرشکن تا امروز نگذاشته است که ملت ایران کمر راست کند امروزهم اگر من که یك وکیلم باین عمل دولت اعتراض می کنم که آقا شما این گواهی نامه ای که امروز پولش را برخلاف قانون میگیرید واخیراً هم تصویب نامه ای صادر کردید واین را تثبیت کردید بازیکسال یك وضعیتی بوجود می آورید مثل آنچه که درشهریور ۱۳۲۰ شد یعنی برای مابوجود میاورید یك وزیر خلق الساعه بوجود میاورید که میگوید اینکه ما یك طرف لیره را ۹۱ ریال پول بگیریم و یك طرف گواهینامه این را یك کاسه بکنیم بیك مبلغی فرض کنید ۱۵۰ یا ۱٤۰ ریال، همین عملی که در شهریور ۱۳۲۰ با ما کردند وهرچه ناله کردیم فریاد زدیم که ٦۷ ریال را چرا ۱٤۰ ریال می گیرید دلایلی آوردند گفتند گواهی نامه قیمتش از بین میرود و لیره میشود ۱٤۰ ریال وقتی آن کار را کردند گواهی نامه از بین رفت ولی از آنوقت تا بحالا ما می بینیم که قیمت لیره سرجایش هست باز گواهی نامه را بوجود آورده اند که خدای نکرده باز یك چنین بدبختی که در شهریور ۱۳۲۰ بمردم این مملکت وارد آمد بازخدای نکرده اگر غافل بشویم و تذکر ندهیم وموافقت بکنیم باز دریك وقت دیگر غافلگیر می شویم و یکدفعه میایند و ارزما را میبرند بالا همچنانکه صدمه خوردیم این چند سال باز یك صدمهٔ دیگر میخوریم ما برای صد تومان پول یا صد تومان مالیات می آئیم این جا بحث میکنیم ولی یك رقم عایدی که شاید عشر عایدی مملکت ما را تشکیل میدهد شایسته است که در آن قسمت بحث بیشتری بشود ومفصلتر صحبت بکنیم و لااقل مراقب این قسمت باشیم

جناب آقای کهبد مرقوم بفرمایند که دراینخصوص سؤالی هم از دولت کرده اند و هنوز حاضر بجواب نشده اند البته جناب آقای شعاعی هم دریك روزی به بنده فرمودند که آقا ما بودجه مملکتی را که تقدیم مجلس کردیم در جزء عایدی نوشته ایم که سود بازرگانی یانصد میلیون ریال ومنظورما از این رقمی که نوشته ایم سود بازرگانی مقصود همین گواهی نامه است بنده بایشان عرض کردم و دراینجاهم عرض میکنم که هرمالیاتی که وصول شود باید بموجب قانون باشد و آن قانون هم تصویبش در مجلس باید یك تشریفاتی داشته باشد و آنچه صرفا در بودجه بنویسند که یانصد میلیون ریال سود بازرگانی ویك مالیاتی برای خودشان وضع کنند این قابل قبول نیست واز وظایف اولیه مجلس شورای ملی در هر مملکتی نظارت دراین است که عواید مملکت مطابق قوانین مصوبه مجلس شورای ملی وصول شود این است ومن نمی گویم دولت حاضر این کار را کرده است آقای وزیر جنك از وزرای دولت حاضرند و بنده محضورشان عرض میکنم که دولت حاضر این کار را نکرده دولتهای سابق اینکار را کرده اند ولی من همیشه این تذکر را داده ام همیشه آمده اینجا گفتم برای اینکه خطری که در شهریور ۱۳۲۰ متوجه مملکت ما شد مملکت ما را باین روز نشاند و هزینه متفقین را بدوش ما گذاشت

نتیجه همین عمل بودو همین عمل عیناً دارد تکرار میشود این ممکن است یکسال دوسال بنده‌هم نماینده مجلس نباشم آقایان تشریف خواهید داشت یکسال دوسال دیگر می‌بینید گواهی نامه بواش بواش یك صورت رسمی پیدا می کند و میگویند که این پول رامردم مملکت داده‌اند، چرا وقتی مردم میروند از بانکملی ارز بخرند ۹۱ ریال یك جا لیره اش را حساب کنند و ۴۵ ریال هم یك جا گواهی نامه و این را یك جا یك کاسه کنیم و این همان بدبختی است که ممکن است دومرتبه به مملکت ما واردشود این بود که بنده امروز که لایحه ۲ دوازدهم مطرح بود خواستم این موضوع را بعرض مجلس شورایملی برسانم البته نسبت بهزینه و درآمد های مملکت مطالب بسیار دیگری هم هست که درموقع خودش یعنی در موقع طرح بودجه مملکتی عرض می کنم فقط اکتفا می کنم بهمین موضوع گواهینامه که بعقیده بنده بر خلاف قانون است (صحیح است)

رئیس - آقای نورالدین امامی

نورالدین امامی - بنده خیلی عذرمیخواهم چون دیشب پالتویم را دزدیدند ودر نتیجه بی‌پالتو ماندم وسرما خوردم و امروز با پالتو آمدم و این دوعلت دارد یکی اینکه ترسیدم پالتویم را بدزدند و دیگر اینکه سرما بخورم از این جهة از این که با پالتو آمدم عذر می‌خواهم جناب آقای اردلان یك موضوع را من باید این جاافرار کنم که در طول مدت شرفیابی خدمتشان ارادت من روز بروز بایشان زیادتر می‌شود (اردلان - متشکرم) آقای اردلان ۲۴ ساعت با مراجعه بقوانین وقت‌شان را صرف میکنند هم خودشان یك اطلاعات بیشتری کسب می کنندوما را هم از بیانات شان مستفیض می کنند و اعتراض ایشان راجع باین موضوع گواهی نامه و گرفتن عوارض بدون قانون بنده تصورمی کنم کسی مخالف این موضوع نباشد و مکرر دراین باب صحبت شده و دولت باید بهر ترتیبی که باشد دراین قسمت یك طرح قانونی با آن طرحهای سابق و آن قوانین سابق که الان این‌جا قرائت فرمودند دولت این طرح قانونی را بیاورد و بتصویب مجلس شورای ملی برساند و نمیشود که هر دولت هرروز بیاید بایك تصویبنامه‌ای یك مالیاتهائی بگیرد ویك هوارضی وضع بکند بدون این که مجلس شورای ملی اطلاع داشته باشد یا اینکه اگر مورد اعتراض مجلس شورای ملی واقع می‌شود بگویند قانون داریم آقایان باید توجه بکنند و این البته صد در صد مورد توجه است وهمه آقایان با این موافقند که باید این جریان اصلاح بشود و بصورت قانون دربیاید قسمت دوم فرمایشی که فرمودند ترقی قیمت لیره است بنده چون درقسمت اقتصادیات زیاد وارد نیستم صورت ظاهر فرمایش آقا بسیار صحیح است که لیره هشت و شش ریال را صد و بیست ریال کردند درصورت ظاهر بنظر بنده که خیلی وارد در اقتصادیات نیستم پول مردم دو برابر بخارج میرود و از این مردم گرسنه که ماشب وروز خودمان رامیکشیم که چیزی از خارج وصول بکنیم و باینها بدهیم که مردم بی‌نان نمانند ویك مشت گرسنه نمانند این البته دروضع آنها تاثیر دارد ولی البته تصدیق میفرمائید که این بیانات شما موردش در موقع طرح بودجه کل مملکتی است امروز صحبت وصول نیست امروز صحبت پرداخت است وآخر برج هم هست و امروز ازآن مالیات های خلاف که گرفته‌اند میخواهند یك چیزی باین گرسنه‌ها بدهند این جا دیگر تصور نمیکنم که کسی مخالفت بااین موضوع داشته باشد این است که تقاضا میکنم آقایان موافقت بفرمایند در اطراف این موضوع دیگرچیزی گفته نشود که لااقل این دو دوازدهم رابگذرانیم وانشاءالله در جلسه یك شنبه آینده آقایان موافقت بفرمایند که بودجه کل مطرح بشود (صحیح است) ومااین‌را میگوئیم صحیح است و باز میگذاریم تاآخر برج دیگر واین قسمت تکرار میشود برای یکمرتبه این جسارت رابکنیم و فشار بیاوریم که بهروضعی هست گزارش بودجه کل کشور مطرح بشود وآقایان موافقین ومخالفین صحبت های خودشان‌را بکنند البته دولت‌هم مکلف است که نظر اکثریت‌را اجرا بکند (صحیح است)

رئیس — پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده‌است قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد کفایت مذاکرات مینمایم.

ملك مدنی

رئیس — آقای نبوی‌هم‌همین‌پیشنهاد راداده‌اند آقای ملك‌مدنی بفرمائید

ملك مدنی — بنده عرض زیادی ندارم یك جمله‌ای راکه آقای‌امامی فرمودند بنده‌هم میخواستم همین عرض‌را بکنم که باید قدری دقت بکنیم که حاصل کارمجلس زیادتر بشود ازتابستان باینطرف کارهای مفیدی درمجلس‌انجام نشده‌وحالا موقعی‌است که‌این دودوازدهم زودتر بگذرد وپشت‌سرش لوایح مفید وضروری دیگری مثل بودجه کل کشور هست (صحیح است) یکقدری کاربکنیم شایدجبران دوماه گذشته را کرده‌باشیم

رئیس — آقای معاون‌وزارت دارائی بفرمائید مخالفی که باپیشنهاد کفایت‌مذاکرات نیست؟(عده‌ای ازنمایندگان — خیر،خیر)

معاون‌وزارت دارائی — صحبت روی دودوازدهم است‌البته آقایان میدانند دودوازدهم‌برای مخارج است ودرماه گذشته که یکدوازدهم داده شد گمان میرفت که بودجه تاحال تصویب شده باشد و بتصویب این‌دوازدهم‌ها احتیاجی نداشته باشیم واما یك‌توضیح کوچکی راجع به‌فرمایشات آقای اردلان خواستم عرض کنم وآن اینستکه دولت عملش خلاف قانون نبوده است ما مجوز های قانونی داریم قانون ارز، قانون مخصوص صادرات اجازه داده است (اردلان — قانون را بخوانید) اینها اجازه داده است که دولت گواهی نامه ای برای صادرات برای‌تشویق صادر کننده ازوارد کننده‌بگیرد و به صادر کننده بدهد (اردلان — آقا بخوانند قانون را بخوانید) (نورالدین امامی - بفرمائید که‌ده تومان تاحال بیکنفر صادر کننده داده‌اند؟) (اردلان - قانونش رابخوانید من تکذیب‌میکنم‌آقا) هرصادر کننده ارزش را که‌فروخته گواهی نامه گرفته است اما راجع به رقمی که فرمودند (اردلان- من تکذیب میکنم که‌حتماًقانونی نیست) بنده‌نمیدانستم که جنابعالی این مسئله را الان مطرح می فرمائید که بنده الان‌قانون‌را بیاورم‌قانون رامیاورم بعرضتان میرسانم خود جنابعالی هم بهتر از بنده می دانید (اردلان - نیست آقا همچوقانونی نیست)وامااراجع به اینکه در بودجه کل کشور گذاشته شده البته‌جزء درآمد در بودجه کل کشور گذاشته شده بودجه کل کشور در مجلس مطرح می‌شود رقم برقم خوانده می‌شود اگر رسیدیم باین رقم و آقایان رأی دادند باینکه این رقم‌حذف‌بشود البته حذف می‌شودراجع باینکه جناب آقای اردلان ترسیدند که مبادا نرخ گواهی نامه یکروزی روی قیمت ارز برود قیمت لیره هیچوقت ترقی نخواهد کرداین گواهی نامه‌است نه لیره گواهی‌نامه است برای تشویق صادرات‌این توضیحی بود که بنده می خواستم عرض بکنم

اردلان - آقا عرض بنده را تعریف کردند باید توضیح بدهم

رئیس - بفرمائید

اردلان - ایشان فرمودند که این توضیحی‌را که گفته‌ام بی اساس بود آقا بنده وکیلی نیستم که بیایم‌حرف بی اساس عرض کنم آقای معاون‌وزارت دارائی توجه بفرمائید درسال ۱۳۲۹ یعنی امسال بانکملی ایران گزارشی‌به مجمع عمومی داده و این گزارش راچاپ کرده است‌ودراین گزارش می‌نویسد درسال ۱۳۲۸ مبلغ ۷۶۰۴۷۸۴۹۷٫۲۰ ریال گواهی نامه فروخته ام بخزانه مملکت تحویل داده‌ام چطور میگوئید همچورقمی نیست این یکی‌و فرمودند قوانینی‌هست که وصول گواهی نامه رااجازه داده اگر همچو قانونی آوردند بنده حرفم را پس میگیرم چرا همچو فرمایشی میفرمائید که من خلاف گفته‌ام ؟

رئیس - بعد از دو دوازدهم اگر پیشنهادی برسد نمی شودقرائت کرد

مهدی‌ارباب - رأی بگیرید آقا

رئیس — این باید برای نظر مشورتی به مجلس سنا فرستاده شود ولی‌چون فوریت داردتصور میکنم باید رأی گرفته شود

شوشتری — صحیح است باید رأی گرفته شود .

ملك‌مدنی - چون مالی است باید اخذرأی شود بعد به مجلس سنابرود

رئیس — بله چون‌فوریت هم دارد بایداخذ رأی شود

اسلامی - دودوازدهم را بنده پیشنهاد کردم یك دوازدهم بشود این پیشنهاد وارد است

رئیس — باید بسنا فرستاده شود واین رأی نهائی نیست

نبوی - بنده هم پیشنهاد یکدوازدهم داده ام بفرمائید تا قرائت شود

رئیس -پیشنهاد را قرائت کنید

(پیشنهاد بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورایملی - پیشنهاد می نمایم بجای دو دوازدهم به یکدوازدهم رأی گرفته شود- عباس اسلامی

رئیس -بهمین ترتیب آقای نبوی هم‌پیشنهاد کرده‌اند ماده ۱۳۸ آئین نامه راقرائت کنید

(ماده۱۳۸ بشرح زیر قرائت شد)

ماده۱۳۸- وقتی لایحه بودجه درمجلس مطرح

شد جلسات مجلس بلاانقطاع هرروزهفته غیر ازجمعه ودوشنبه وایام تعطیلات رسمی متوالیاً روزی حداقل مدت ۵ ساعت منعقد میگردد و تا موقعی که شور و مذاکره پایان نیافته ورأی مجلس اخذ نشده‌ازدستور خارج نمی‌شود وهیچ لایحه‌ای دیگر ویا طرح و یا استیضاح نمیتواند مطرح شود مگر لایحه دوازدهم بودجه درصورت ضرورت هیچگونه پیشنهاد یاتبصره یا ماده الحاقیه چه درحین تقدیم‌ازطرف‌وچه درموقع مذاکرات ازطرف‌نمایندگان راجع بدوازدهم بودجه مجاز نخواهدبود(اسلامی-بنده بموجب‌همین‌ماده اخطار دارم) وموقع طرح آنهم بعد از توضیحات مختصر پیشنهاد کننده وجواب مختصریکنفر مخالف اخذ رأی بعمل خواهدآمد.

رئیس - این پیشنهاد شده که دودوازدهم یك دوازدهم بشودحالا قبل ازاینکار گرچه‌مجلس‌مخالفت نکرده ولی‌مطابق آئین‌نامه باید بکفایت مذاکرات رأی گرفته شود رأی گرفته می‌شود بپیشنهادکفایت مذاکرات آقایانی که باکفایت مذاکرات موافقند قیام بفرمایند (اکثرقیام نمودند) تصویب شد

رئیس — آقای اسلامی بفرمائید.

اسلامی- عرض کنم که چون بودجه کل کشور مطرح میشود وبسیاری ازمسائل‌هست که باید دراینجا بحث شود بسیاری ازولخرجیها ازقدیم‌بوده که امتداد دارد ودراطراف اینهاباید صحبت‌بشود همینطوربکه یکدوازدهم‌دو دوازدهم‌تصویب بکنیم مثل این است که بودجه را بدون‌بحث وصحبت تصویب‌بکنیم.

رئیس - آقای شوشتری بفرمائید.

شوشتری - طبق همان ماده آئین‌نامه بهمان دلیلی که ماده را خواندید وقتیکه بودجه مملکتی مطرح می‌شود دیگر هیچکاری نباید صورت بگیرد جلسات عدیده طول میکشد با این طرحهای دوفوری واستیضاحی که شده تصورنمی کنم برسد بآنجائی که بودجه کل رادراینجامطرح کنیم وبازبرای‌یکدوازدهم جلسهٔ دیگرهمین آش وهمین کاسه است بناء علیهذا برای اینکه وقت بیشتری داشته باشیم‌بعقیده من‌باید دودوازدهم مطرح بشود ورأی گرفته شود.

رئیس - بپیشنهاد آقای اسلامی رأی میگیریم توجه بفرمائید برای یکدوازدهم بجای دودوازدهم آقایانی که بایکدوازدهم‌موافقندقیام بفرمایند(عده‌ای ازنمایندگان-قیام کردند) تصویب نشد.

رئیس - پس برای نظرمشورتی وقبل‌ازرأی نهائی بمجلس‌سنافرستاده می‌شود.

یکی ازنمایندگان- رأی‌بخودش‌بگیرید بعد ببرید.

رئیس - مطابق آئین‌نامه برای نظرمشورتی بمجلس سنا فرستاده می‌شود.

۳-طرح گزارش راجع به‌بازنشستگی ارتش وخاتمه مذاکره آن

رئیس - جلسه گذشته لایحهٔ افسران بازنشسته دردستوربود رأی بپیشنهاد کفایت مذاکرات گرفته شد عده کافی نبود وآقای وزیرجنك حاضرنبودند و حالا حاضرند.

مخبرفرهمند - بنده پیشنهادی داده ام.

رئیس — پیشنهاد کفایت مذاکرات شده و باید رأی بگیریم رأی گرفته می شود به کفایت مذاکرات.

مخبرفرهمند - بنده مخالفم.

رئیس - درجلسهٔ قبل صحبت شده رأی‌میگیریم بکفایت مذاکرات راجع بافسران بازنشسته آقایانی که موافقند قیام بفرمایند (عدهٔ زیادی قیام نمودند) تصویب شد تبصره پیشنهادی آقای اردلان قرائت می شود.

(بشرح زیرقرائت شد)

تبصره زیررا پیشنهاد می نمایم:

تبصره - چنانچه صرفه جوئیهای وزارت جنك کفایت تأمین هزینه حقوق بازنشستگان راننمایددولت مکلف است‌دربودجه سال‌بعد وجوه‌لازم‌جهت‌پرداخت کسری‌را منظورنماید. اردلان

یکی‌ازنمایندگان - پیشنهادخرج‌است

حاذقی — آقا این ازصندوق باز نشستگی است از اعتبار دولت داده نمیشود از صندوق بازنشستگی است .

اردلان - پیشنهاد خرج‌نیست‌آقای‌رئیس‌اجازه بفرمائید توضیح بدهم

رئیس — خودشان تعهد کرده اند شما پیشنهادتان را پس بگیرید وبگذارید برای موقع بودجهٔ کل .

اردلان - اجازه‌بفرمائید توضیح بدهم

رئیس - بفرمائید

اردلان - باید آقایان حوصله بفرمایند که‌یك وکیل یك‌پیشنهادی میدهد به‌بینند اگر مطلبش‌صحیح است قبول بکنید واگر صحیح نیست قبول نکنید لایحه‌ای که دولت داده است این است که حقوق بازنشستگان گذشته‌را اضافه بکنند ولی محل این اضافه‌را صرفه جوئیهای گذشته قرار داده پیشنهادمن اینستکه اگر احیاناً یك‌سالی صرفه‌جوئی کافی نبود که به اینها بدهیم. این بدبختها گرسنه نمانند درسال بعد جزو بودجه این کسری‌را منظور بکنند (بعضی ازنمایندگان - صحیح است) شما میخواهید به‌این بیچاره‌ها ارفاق کنید و حقوق بازنشستگی آنهارا زیاد کنید بنده عرض‌میکنم که‌اینهاباید مطمئن باشند البته امیدوارم وزارت‌جنك هرسال باندازه‌کافی صرفه‌جوئی داشته باشد ولی‌اگر یکسال صرفه‌جوئی وزارت جنك کافی نبود این بدبختها گرسنه نمانند ودرسال بعد جزو بودجه منظور بکنند چنانچه آقای وزیر جنك نظرشان را بفرمایند پیشنهاد خرج هم نیست .

رئیس - ماده واحده این است که از محل صرفه جوئی پرداخت‌خواهد شدشما پیشنهادبفرمائید ازبودجه سال بعد

اردلان - فرض بفرمائید که بودجه وزارت جنك صدهزار تومان‌است‌ازاین‌صدهزار تومان‌پنج‌هزار تومان صرفه‌جوئی‌میشود حقوق بازنشسته‌هارا میدهند اگر حقوق بازنشسته‌ها احیاناً ۶ هزار تومان شد کسر می‌آورد بنابراین نظر بنده این‌است که اگر احیاناً...

رئیس - شما یکدفعه توضیح خودتان را وارید بگذارید مخبر یاوزیرجنك توضیح‌بدهند

اردلان- آقای رئیس بنده مطابق آئین نامه حق توضیح دارم

رئیس - بنده‌هم‌مطابق آئین‌نامه می‌توانم رأی بگیرم .

اردلان — خوب‌آقای رئیس‌البته نمیتوانید فرمودید که‌چطورممکن‌است‌پرداخت‌بشودحضرت‌آقای سردار اگر صرفه جوئی برای پرداخت کافی نشود ما می‌خواهیم حقوق این بازنشستگان‌راتأمین کنیم .

رئیس - آقای وزیرجنك بفرمائید

وزیرجنك - بنده برای استحضار آقایان بایستی بعرض برسانم اینکه در این ماده استدعاشده است از صرفه جوئیهای وزارت جنك برای این‌است که در این موقع از سال است و بودجه قبلا بمجلس تقدیم شده و این مبلغی راکه مابه‌التفاوت است و ما باید بپردازیم از صرفه جوئی خارج میکنیم (یکی از نمایندگان - پس قانون باید اصلاح شود امسال از صرفه جوئی نوشته شده) امسال از محل صرفه جوئی است و در بودجه سال آینده منظور میکنیم و بودجه را تقدیم میکنیم در هرحال بنده با پیشنهاد آقای اردلان مخالفتی ندارم (صدری - قانون باید اصلاح شود) و بنده موافقم که اصلاح شود .

رئیس - این‌پیشنهاد قابل رأی نیست آقایان هی توضیح میدهند .

ملك‌مدنی - عرض کنم که این نظر راآقای هرب شیبانی در کمیسیون بودجه پیشنهاد کردند در لایحه نظر آقای اردلان تأمین شده همانطوری که‌آقای‌وزیرجنك‌اظهار کردند این یکرقم‌صرفه‌جوئی است که از بودجه وزارت جنك پرداخت میشود و سالهای بعد هم باید این رقم را در بودجه بیاورند و نظر آقای اردلان تأمین شده .

اردلان-نظربنده تأمین شده پس گرفتم‌آقا

رئیس- پیشنهاد دیگری‌رسیده از آقای‌دکتر جلالی قرائت میشود .

(پیشنهاد بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی ، پیشنهاد میکنم تزیید حقوق بازنشستگی افسران از اول فروردین ماه ۱۲۹ اجرا گردد. دکتر جلالی

غلامرضافولادوند - پیشنهاد خرج است نمیشود .

دکترجلالی - پیشنهاد خرج نیست اجازه بدهید توضیح بدهم .

رئیس - بفرمائید

دکترجلالی - اینجا قانون قانون اراجی که تصویب میشودبعدازاینکه‌تاریخ اجرای آن‌روشن‌نیست دچار اشکال میشویم مثل آن لایحه پزشکیاران که بنده محتاج بوده توضیح بدهم مجلس هم قبول کرد و حالا باید وضعش روشن بشود صرفه جوئی که شده مال تمام سال است بنده اینجا متذکر شدم که این‌را‌از اول سال ۲۹ ، اما‌این اشخاص منظور کنید و این پیشنهاد خرج نیست آقایان میدانند متفرق پیشنهاد کردم که تاریخ اجرای این زیاد معین باشد و حالا اگر آقایان موافقت میفرمایند حالا که این بیچاره ها کمك میشود و اینها سالها محروم بوده‌اند حالا که میدهید از اول سال بدهید

رئیس - نظر آقای وزیر جنك چیست ؟

دکترکیان(مخبر کمیسیون‌بودجه) - این

قابل طرح نیست. پیشنهاد خرج است .

رئیس - بسیار خوب یك پیشنهاد دیگری از آقای دکتر سید امامی است که قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست مجلس شورایملی پیشنهاد میکنم که دولت مکلف شود برای متقاعدین کشوری هم از تاریخ تصویب این لایحه تا یکماه دیگر لایحه ای بمجلس بیاورد که حقوق آنها هم بهمین نسبت علاوه شود - دکتر سید امامی

رئیس — آقای دکتر سید امامی بفرمائید

دکتر سید امامی — بنده میخواستم عرض کنم که هزینه زندگی فوق العاده زیاد شده است و عده‌ای که متقاعد شده اند اینها زندگیشان فوق العاده مشکل است این را از جناب آقای وزیر دارائی تقاضا میکنم که یك لایحه‌ای برای متقاعدین کشوری بیاورند که حقوق آنها هم نسبت بهزینه زندگی علاوه شود و این خیلی لازم است (عده ای از نمایندگان - احسنت ، احسنت)

رئیس — آقای وزیر دارائی بفرمائید .

وزیردارائی — عرض کنم راجع به پیشنهادی که آقای دکتر سید امامی فرمودند خواستم باستحضار مجلس محترم برسانم این یك موضوعی نیست که آناً بشود در باره آن تصمیمی گرفته و یا اظهار عقیده کرد طبق تصمیمی که در هیئت دولت گرفته شده است این موضوع در دست مطالعه است و گزارش اداره بازنشستگی چون تأثیر بسیار زیادی ممکن است در صندوق بازنشستگی داشته باشد در ظرف فردایا پس فردا داده خواهد شد والبته دولت راجع باین موضوع اقدام مقتضی خواهد کرد .

دکتر سید امامی — چون فرمودند تأمین میشود پس میگیریم .

رئیس — بسیار خوب تبصره پیشنهادی از آقای دکتر بقائی رسیده که قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بلایحه بازنشستگان وزارت جنك اضافه شود

تبصره — مابه‌التفاوت تصویبی از تاریخ تقدیم لایحه به مجلس شورای ملی قابل پرداخت خواهد بود . دکتر بقائی کرمانی

رئیس — آقای دکتر بقائی بفرمائید

دکتر بقائی — علت این پیشنهاد این بوده است که چندین ماه از تقدیم لایحه میگذرد و اگر این لایحه در همان روز های اولی که تقدیم مجلس شورای ملی شده بود در همانموقع بتصویب رسیده بود از همانموقع قابل پرداخت بود البته وزارت جنك هم سنجیده است که محل دارد از همان تاریخی که لایحه را تقدیم کرده و مخصوصا افسران بازنشسته وضع آنها بسیار رقت آور است (عده‌ای از نمایندگان - صحیح است)

(صدری - یعنی همه آنها) نه همه و مخصوصاً یکعده زیادی از افسران بازنشسته البته توی اینها سرلشکر و سرتیپ و سرلشکر دزد هم پیدا میشود که لشکر را چاپیدند و میلیونها پول دارند ولی احسن بر اینها یك مردمان شریفی هستند که سالها زحمت کشیده اند و خدمت کرده اند باین مملکت لذا بنده پیشنهاد کرده ام از تاریخی که لایحه را تقدیم کردند این مابه‌التفاوت داده شود تفاوت زیادی هم نمی کند ولی در زندگی اینها بسیار موثر خواهد بود و خواهش میکنم که آقای وزیر جنك هم موافقت بفرمایند

رئیس — نظر آقای وزیر جنك چیست؟

وزیرجنك - این قسمت آخر را بنده صحبت نمیکنم ولی با اصل پیشنهاد موافقم .

صدرزاده - از تاریخ تقدیم لایحه تاریخش اول مرداد بمجلس تقدیم شده است .

غلامرضا فولادوند - پیشنهاد خرج است و بنده مخالفم .

دکتر جلالی — اینهم نظیر همان پیشنهاد بنده است .

ملك‌مدنی - عرض کنم دولت مجاز است یعنی میتواند پیشنهاد کند از همان قانون ولی باید در قانون قید شود که از کدام تاریخ

رئیس - آقای وزیر جنك بفرمائید .

وزیر جنك - بنده اینکه از اول فروردین ماه موافقت نکردم برای این بود که وزارت جنك این را بررسی کرده و مطالعه نموده و تقدیم کرده و از آن تاریخ حساب کرده آقای دکتر جلالی پیشنهاد حضرتعالی این بود که قبل از این تاریخ پرداخته بشود و این پیشنهاد این است که از آن تاریخی که این لایحه داده شده است و این حرف حسابی است چون اگر همان موقع تصویب میفرمودید ما میپرداختیم بنابراین من از همان تاریخ موافقم .

عده‌ای از نمایندگان - صحیح است .

غلامرضا فولادوند - این پیشنهاد خرج است و کیل نمیتواند پیشنهاد خرج بدهد از تاریخ تصویب و توشیح بصحه ملوکانه و انتشار قابل اجرا است یکروز قبل از این، پیشنهاد خرج است و وکیل نمیتواند پیشنهاد خرج بکند .

امینی - پیشنهاد خرج قابل طرح نیست.

مکی — خود آقای وزیر جنك پیشنهاد را اصلاح فرمودند .

غلامرضا فولادوند - باید از تاریخ تصویب اجرا شود .

اسلامی — اصلا پیشنهاد خرج قابل طرح نیست .

مکی - اینرا از صندوق ذخیره وزارت جنك میدهند پیشنهاد خرج نیست .

دکتر کیان — بهرصورت این پیشنهاد قابل طرح ورأی نیست .

رئیس - بهرحال این یك سابقه ای خواهد شد نمایندگان حق پیشنهادی که مستلزم خرج بشود یعنی اضافه پرداخت بشود ندارند این حالا چه ۶ ماه قبل از آن بشود چه سه ماه تفاوت ندارد باید خود دولت در پیشنهادش اضافه کند .

دکتر جلالی - بنده و آقای دکتر بقائی پیشنهادمان را مسترد میکنیم خود دولت پیشنهاد بکند .

دکتر بقائی - خود آقای وزیر جنك میتوانند پیشنهاد بکنند ولی بنده میخواستم توضیح بدهم که این پیشنهاد بنده با پیشنهاد آقای دکتر جلالی تفاوت بسیار دارد این پیش‌بینی در خود لایحه شده بود این قسمتی را که بنده پیشنهاد کردم یك خرج اضافی نبود ما فرض میکنیم که در همان روز تقدیم لایحه بمجلس رای داده‌ایم

شوشتری - این سابقه بعد مجلس را دچار اشکال میکند

مکی - خود جناب آقای وزیر جنك پیشنهادشان را از اول مرداد بکنند .

رئیس - آقای دکتر کیان مخبر کمیسیون بفرمائید .

مخبر - بنحویکه از طرف وزارت جنك پیش بینی شده است در کمیسیون بودجه و کمیسیون نظام مورد مطالعه و شور قرار گرفته است و کمیسیون نسبت باین اظهار نظر کرده و باین شکل گزارش تنظیم شده که از تاریخ تنظیم قابل پرداخت باشد همانطوریکه ملاحظه فرمودید تمام مجلس از لحاظ کومك بافسران بازنشسته مساعدند و به اتفاق آراء هم رای میدهند ولی طوری نباشد که بطور مزایده و حراج لایحه را از اینجا ببریم بالاخره برای اینکه از نظر اصول هم پیشنهاد خرج از طرف نمایندگان قابل قبول نیست ولو اینکه آن پیشنهاد ضرورت هم داشته باشد بعقیده بنده آقای وزیر جنك هم در اینموقع اگر بخواهند یك پیشنهاد بخصوصی باین شکل اصلاحی بکنند مستلزم اینستکه لایحه بکمیسیون برود لذا استدعا میکنم که از این قسمت صرفنظر شود و هم بازنشستگان راضی خواهند شد و هم مجلس موافقت خواهد کرد.

رئیس - خود آقای وزیر جنك می توانند بگویند که لایحه از روزیکه تقدیم شده است و مجلس هم موافقت می کند و رأی خواهد داد آقای وزیر جنك بفرمائید .

وزیرجنك - همانطوریکه الان بعرض رساندم در موقعیکه این لایحهٔ تقدیم شده است نیت وزارت جنك این بوده است که از همان تاریخ بافسران بازنشسته کمك بکند بنابراین وظیفهٔ خود میدانم که استدعا بکنم که از همان تاریخ تقدیم لایحه موافقت بفرمایند

مخبر - این محتاج برای است.

رئیس - البته رای میگیریم و بشرطی که با پیشنهاد آقای وزیر جنك مجلس موافقت کنند قابل اجراست

غلامرضا فولادوند - بنده تقاضای تفکیك می کنم .

رئیس - عده برای رأی کافی نیست

ملك‌مدنی - عرض کنم که گاهی از اوقات یك مطلب جزئی نمی‌دانم چطور میشود مورد اختلاف واقع میشود بنده عقیده‌ام اینستکه در مجلس باید رویه ما این باشد که پیشنهادیکه می‌شود باصل مطلب توجه داشته باشیم به‌بینیم این مطلب مفید است یا خیر این پیشنهادیکه که شده بسیار پیشنهاد مفیدی است پیشنهادی که شده است از تاریخ تقدیم لایحه کمك به افسران بازنشسته بشود بنظر بنده بسیار پیشنهاد مفید و بجائی است راه قانونیش هم همین بود که جناب آقای رئیس فرمودند وقتی که آقای وزیر جنك تقاضا کردند و آقای وزیر دارائی هم که اینجا حاضر هستند ایشان هم باید موافقت بکنند چون مالی است اگر موافقت کنند دیگر اشکالی ندارد و بحثی هم ندارد بنده تقاضا می کنم آقایان در این قسمت موافقت بفرمایند یکمشت مرده بیچاره هستند که واقعاً بسیار مورد است که نسبت بآنها کمك بشود .

وزیردارائی - بنده این ارائهٔ طریق را به آقای وزیر جنك عرض کردم که باینطریق بفرمایند

بنابراین بنده موافق هستم (احسنت)

رئیس — باین اصلاح رای گرفته می‌شود که از اول مرداد پرداخت شود آقایانی که موافقند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگری قرائت شود .

(پیشنهاد آقای مخبر فرهمند بشرح زیر قرائت شد)

تبصره زیر را پیشنهاد میکنم :

کارمندان بازنشسته کشوری هم مشمول این قانون میباشند مخبر فرهمند .

بعضی از نمایندگان — خارج از موضوع است .

رئیس — آقای مخبر فرهمند بفرمائید .

مخبر فرهمند — عرض کنم پیشنهادی که بنده کردم این است که کارمندان کشوری هم مشمول این قانون باشند در یك مملکت وقتی بنا شد که قانونی وضع بشود باید تمام از آن قانون استفاده کنند لشکر و کشور همه یکی هستند و همه ایرانی هستند اگر بیچاره و گرسنه هستند همه هستند اتفاقاً آن اشخاصی که حقوق کم میگیرند از صندوق بازنشستگی آن اشخاص صد درصد درست هستند (صحیح است) چرا ؟ برای اینکه ۴۰ سال ۵۰ سال کار کرده حالا ۵۰ تومان صد تومان میگیرد آقای دیگر آمده ده دوازده سال کار کرده هفتصد تومان میگیرد این را آخر باید تحت مطالعه قرارداد باید اشخاصی که زحمت کشیده اند تشویق کرد قدرشناسی کرد یکعده ایرا همینطور گرفته اند از ادارات بیرون کرده‌اند بحکم بازنشستگی گفته اند بروید پی کارتان وحال آنکه از وجود آنها میتوانستند استفاده کامل ببرند بسیار خوب یك شخصی که آمده است یکعمر خدمت کرده زحمت کشیده وقتی که میخواهند اورا بازنشسته بکنند باید اورا تشویق بکنند جشن بگیرند احترام کنند قدرشناسی بکنند که یکعمر برای این مملکت خدمت کرده است با احترام روانه‌اش بکنند نه اینکه بیرونش بکنند آنوقت یك تکه‌هائی هم باو بچسبانند بنا براین بنده موظف هستم این مطالب را بگویم (صحیح است) وجناب آقای وزیردارائی هم مکلف هستند عرایض بنده را توجه بفرمایند و اگر آقایان رای بدهند باین تبصره که همینجا قبول بشود و مستخدمین کشوری هم مشمول این قانون بشوند آنها هم استفاده بکنند بنظر بنده هیچ اشکالی ندارد بودجه مملکتی نیست که شما بگوئید ما یك برآورد خرجی کرده ایم اگر حالا یك چیزی اضافه بکنیم در آخر سال کسر می آوریم صندوق تقاعد است یك چیزی از مستخدمین میگیرند و بمستخدمین میدهند چیزی نیست که الان دولت بیاید بآن صندوق تقاعدش بدهد این بود عرض بنده وبسته باانصاف و مروت آقایان نمایندگان است .

رئیس - آقای وزیردارائی بفرمائید .

وزیردارائی — عرض کنم که پیشنهاد جناب آقای مخبر فرهمند تقریباً نظیر پیشنهادی بود که جناب آقای دکتر سید امامی فرمودند بنده برای اینکه قضیه روشن بشود خواستم توضیحات مختصری باز بعرض برسانم همین موضوع قبل از اینکه در مجلس شورای ملی مورد بحث قرار بگیرد در یکی از جلسات دولت در دوشب پیش مورد بحث قرار گرفته موضوعی که هست خواستم برای استحضار آقایان عرض کنم که مقررات امروز ما راجع ببازنشستگی یك قسمتش اصلا ظالمانه است نه تنها از نظر خود مستخدمین بلکه از نظر بازماندگانشان هم ظالمانه است و این البته باید تجدید نظر بشود مضافاً باینکه الان این مقررات تفاعدی که وجود دارد بعضی‌ها بیشتر و بعضیها کمتر حقوق بازنشستگی میگیرند این قضیه مورد تصدیق خود دولت هم هست (صحیح است) بنابراین گذشته از این پیشنهادی که فرمودند که پیشنهاد خرج هست و بالاخره از صندوق دولت پرداخت میشود (مخبر فرهمند - صندوق دولت نیست) چرا قربان از خزانه پرداخت می‌شود و پیشنهاد خرج است و اصولا پیشنهاد خرج از طرف مجلس مطابق قانون اساسی معذور است و مجاز نیست خواستم حضورتان عرض کنم علت اینکه جناب آقای وزیر جنك اینموضوع را مطرح فرمودند و قبلا موافقت کردند این بود که تعداد اشخاصی که طبق این قانونی که مطرح است در قسمتهای نظامی از این قانون استفاده میکنند تعداد نسبتاً قلیلی است یعنی مجموعاً ۴۴۱ افسر استفاده خواهند کرد که قسمت اعظم این آقایان خواهند گرفت و ۴۷۰ نفرهم درجه داران باصطلاح صاحبمنصبان جزء و سربازان هستند اما راجع بافراد کشوری بنده الساعه تعداد قطعی آنها را نمیتوانم عرض بکنم دستور داده شده است که مطالعه بشود برای اینکه اگر الان ما بدون مطالعه موافقت باین پیشنهاد بکنیم محتمل است که صندوق باز نشستگی مواجه با یك اشکالات بسیار عظیمی بشود واشکالات لاینحلی پیش بیاید چون دولت قبلا درنظر گرفته است که موضوع را رسیدگی بکند بمحض اینکه رسیدگی تمام شد کما اینکه امروز صبح رئیس بازنشستگی بمن گفت گزارش حاضر است گفتم برای یك بعداز ظهر بیاورد اگر اشکالی برای صندوق بازنشستگی نداشت بنده بقید دو فوریت پیشنهاد را بمجلس تقدیم می کنم (احسنت)

مخبر فرهمند — وعده فرمودند که در اسرع وقت این لایحه را بیاورند از اینجهت بنده پس میگیرم

وزیردارائی - اگر بشود

رئیس — پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(پیشنهاد آقای شهاب خسروانی

بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم نسبت بافسران بازنشسته که وضع زندگی آنها باحقوق بازنشستگی تأمین نمی‌شود یك نوع کالاهای انحصاری را فروشش باین عده واگذار نمایند . شهاب خسروانی

رئیس — خارج از موضوع است

شهاب خسروانی - اجازه بفرمائید توضیح عرض کنم .

رئیس — نمی‌شود رأی گرفت ماده ۱۲۰ قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۲۰ - نمایندگان حق دارند نسبت بهریك از مواد اصلاحاتی پیشنهاد نمایند مشروط براینکه آن پیشنهاد کاملا مربوط بموضوع لایحه باشد کلیه اصلاحاتی که از طرف یك یاچند نفر از نمایندگان پیشنهاد میشود باید کتبی باشد و ماده‌ای را که اصلاح پیشنهادی مربوط بآن است تصریح نماید باصلاحاتی که بتشخیص رئیس مجلس خارج از موضوع لایحه باشد ترتیب اثر داده نمیشود وبقرائت آن اکتفا می گردد .

رئیس — میتوانید توضیح مختصری هم بفرمائید .

شهاب خسروانی — عرض کنم این پیشنهادی که بنده تقدیم کردم در تمام ممالك مرسوم است در این موقع که یك دولتی درسر کار است که واقعا علاقمند است که افرادی که در بدبختی و بیکاری دارند زندگی میکنند یك کمکی کرده باشد بهترین کمك امروز بافسران بازنشسته است که واقعاً یك عده‌ای از اینها درمنتهای سختی دریك خانواده‌هائی با بچه هائی زندگی میکنند که غالبشان را که من میشناسم نمیتوانند حتی مخارج مدرسه آنها را تأمین بکنند بنده اطلاع دارم که دولت فعلی از اراضی خالصجات یکمقدار زمین خواسته واگذار کند ولی بنده پیشنهاد کردم که کالاهای انحصاری از قبیل قندوشکر و ازقبیل سیگار که عامل لازم دارد اینهارا بآنهائی که میتوانند فعالیت بکنند واگذار بکنند که اینها بتوانند کار بکنند در تمام دنیا هم معمول است که زنرالهائی که بدبختی دیده‌اند پایشان شکسته است و نمی‌توانند کار بکنند آنها را عاملین قند وشکر میکنند بنده تقاضا میکنم باین پیشنهاد رأی بدهید بنده خیال میکنم برای دولت تأثیری ندارد ولی برای آنها مؤثر است و جزء خرج هم نیست

رئیس — این پیشنهاد وارد نیست رأی گرفته نمیشود پیشنهاد دیگری قرائت شود

(پیشنهاد آقای پیراسته قرائت شد)

پیشنهاد میکنم نسبت بافسران ودرجه داران و سربازان شهید در راه انجام وظیفه طبق آخرین قانونی که نسبت بآنها از مجلس گذشته است عمل شود . پیراسته

رئیس — آقای پیراسته بفرمائید .

پیراسته — بعد از شهریور یکدسته زیادی از افسران ودرجه‌داران شهید شده‌اند نسبت بیکدسته‌ای مطابق قانون اخیر عمل میکنند وحقوق وظیفه‌ای که مقرر شده است نسبتاً کافی است ولی یکدسته هستند که مشمول قانون سابق هستند و قانونی که از مجلس گذشته شامل آنها نمیشود در نتیجه یکعده‌ای از سربازان وافسرانی که کشته شده‌اند یك عده ای حقوق بسیار ناچیز میگیرند و یکعده‌ای حقوق کافی میگیرند بنده پیشنهاد کردم که آقای وزیر جنك هم موافقت بفرمایند که این تبعیض از بین برود وافسرانی که در راه انجام وظیفه کشته میشوند مطمئن باشند که وقتی کشته شدند بازماندگانشان از گرسنگی نمی میرند .

رئیس - آقای وزیر جنك بفرمائید .

وزیرجنك - بنده مختصراً عرض میکنم که یك لایحه مخصوصی برای شهدا تهیه شده وحاضر است جلسه بعد تقدیم میکنم.

پیراسته - پس میگیریم.

رئیس - دیگر پیشنهادی نیست برای نظر مشورتی بمجلس سنا فرستاده میشود.

یکی از نمایندگان - بنده پیشنهاد می کنم لایحه صد میلیون مطرح شود.

۴ - اعلام وصول طرح مصوب مجلس سنا راجع باصلاح قانون شهرداریها

رئیس - آن موضوع دیگر است. یك طرح

دیگری هست تلفن کرده‌ایم آقای بوذری بیایند فعلا یك نامه ایست از مجلس سنا رسیده قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورایملی

طرح قانونی دائر باصلاح دو ماده از قانون تشکیل شهرداریها وانجمن شهرها وقصبات مصوب ٤ مرداد ۱۳۲۸ که درجلسه روز شنبه ٦ آبان ۱۳۲۹ بتصویب مجلس سنا رسیده است منضماً ارسال میشود ومتمنی است در اولین موقع امکان جزو دستورقرار داده شود که موقع عمل‌فوت نشود.

رئیس‌مجلس‌سنا. سیدحسن تقی زاده

طرح قانونی دائر باصلاح ۲ ماده از قانون تشکیل شهرداریها وانجمن شهرها وقصبات

ماده واحده — مواد ۱۰ و ۲۹ قانون مصوب کمیسیون کشور مجلس شورایملی مورخ‌چهارم‌مرداد ۱۳۲۸ بقرارزیر اصلاح‌میگردد:

ماده ۱۰ — دادن رأی مخفی است و همین که رأی دهنده باطاق انجمن‌یاشعبه وارد وواجدشرایط بودن او بدادن رأی تشخیص داده‌شد بایدرأی‌خودرا با نهایت آزادی شخصاً روی یك برك از اوراقی که برای اینکار تهیه شده ودر انجمن باو تسلیم میشود بنویسد ودر حضور انجمن درصندوق انداخته خارج شود. شناسنامه رأی‌دهنده پس‌از ثبت دردفترانجمن مهر وتسلیم میگردد.

ماده ۲۹ — انجمن شهر بارأی مخفی یکنفر را ازبین خوددرمرتبه اول بااکثریت تام ودرصورتی که در نوبت اول اکثریت تام‌حاصل نشود در مرتبه دوم بااکثریت نسبی برای ریاست شهرداری بمدت۲ سال انتخاب وبوسیلهٔ فرماندار بوزارت‌کشور معرفی مینماید.

تبصره های این ماده بقوت خودباقی است.

طرح قانونی مذکور درفوق درجلسه روز شنبه ٦ آبان۱۳۲۹ بتصویب مجلس سنارسیده‌است

رئیس مجلس سنا. سیدحسن تقی‌زاده

رئیس- بکمیسیون کشور فرستاده میشود.

۵- اخذ رأی نهائی نسبت بقانون اجازه مصرف یکصد و پنجاه میلیون ریال جهت راهسازی و تکمیل ابنیه دولتی

نبوی — نامه سنا بازهم هست راجع به ۱۵ میلیون تومان.

رئیس — آن لایحه در اینجا رأی داده‌شده است بمجلس سنا رفته است و آنجا یك اصلاحی کرده‌اند.

نبوی-آن اصلاح مشورتی‌است.

رئیس-قرائت میشود

(بشرح زیرقرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورایملی

در جواب نامه شماره ۵٦۲۹ - ۲٦ر۷ر۲۹ راجع بلایحه مربوط باجازه مصرف یکصد و پنجاه میلیون ریال جهت راه سازی وتکمیل ابنیه دولتی که جهت اظهارنظر بمجلس سنا ارسال شده بود اشعار میدارد نسبت بلایحهٔ مزبور درجلسه روز شنبه۱۳آبان ۱۳۲۹ با اصلاحی که در آن بعمل‌آمده نظرموافق اظهار شد وبتصویب مجلس سنا رسید اینك‌رونوشت قانون مزبور بضمیمه ارسال‌شد که در مجلس شورای ملی در صورت قبول اصلاح مزبور رأی نهائی گرفته شود.

رئیس مجلس سنا. سید حسن تقی زاده

قانون مربوط باجازه مصرف یکصد و پنجاه میلیون ریال جهت راهسازی وتکمیل ابنیه دولتی

ماده واحده- بوزارت دارائی اجازه داده‌میشود تا میزان یکصد وبیست میلیون ریال برای‌مصارف ساختمان وتکمیل ابنیه دولتی ومبلغ سی‌میلیون ریال جهت راهسازی علاوه بر اعتبارمنظور درردیف ٦٦ بودجهٔ هزینهٔ سال ۱۳۲۹ کل کشور مطابق‌صورت جزئی که پس از اظهارنظر کمیسیون شماره۳مجلس سنا بتصویب کمیسیون بودجه مجلس‌شورایملی میرسد از محل صرفه‌جوئی بودجه‌سال۱۳۲۹ودرآمدعمومی کشور تأمین وپرداخت نماید

تبصره -اعتبارات ساختمانی و راه‌سازی۱۳۲۹ تاآخر سال ۱۳۳۰قابل مصرف‌میباشد.

رئیس- آقای ملك‌مدنی بفرمائید.

ملك‌مدنی — مطابق قانون اساسی‌رسیدگی بجمع وخرج مملکت از وظایف مجلس شورایملی است (صحیح است)تابحال چون مجلس سنا نداشتیم موقعی که مجلس سنا افتتاح شد اگر خاطر آقایان باشد راجع بموضوع مالی بحث شد بنده همانموقع هم عرض کردم ما حق آینده را نمیتوانیم از دست بدهیم ما وکلای‌مجلس شورایملی هستیم‌حق نداریم که حق مجلس شورایملی را بمجلس سنابدهیم حالا هم اینجا تکرار میکنم که مجلس شورای ملی نمیتواندرامورجمع‌وخرج‌حق‌خودش را ازدست‌بدهد مجلس سنا حق ندارد در امور جمع و خرج کشور مداخله‌کنداین کار از وظایف مختص‌مجلس‌شورای ملی‌است (صحیح‌است) صورت‌تقسیم‌هزینه که در کمیسیون بودجه مجلس باید اظهارنظر بکندمربوط بمجلس‌سنا نیست‌واین‌اصلاحی که شده‌بنظر بنده وارد نیست و ما موافق نیستیم بااین‌اصلاح(صحیح‌است)

رئیس — اینجا رأی نهائی باید گرفته بشود بهمان ترتیبی که اول در مجلس بوده است و باید با ورقه رأی گرفته شود (صحیح است)

معدل- صورت جزء این‌مبلغ بعدتهیه میشودیا تهیه شده‌است؟

دکتر کیان- بعد تهیه میشود.

رئیس — بحث شده است صحبت‌شده است روی این‌موضوع

یکی ازنمایندگان - رأی بگیرید آقای رئیس.

رئیس — باید رأی بگیریم ولی عده برای رأی کافی نیست.

دکتربقائی — مثل آنروز بکنید.

رئیس — خوب است با شرافتمندی انسان صحبت‌بکندتشخیص‌باآقایان‌منشیهااست نه‌باینده. (در اینموقع عده برای اخذ رأی کافی شد) با ورقه‌رأی گرفته میشود موافقین ورقه‌سفید میدهند

(برای اخذ رأی درمحل نطق اسامی آقایان نمایندگان بشرح ذیل‌اعلام شد)

آقایان : اردلان. مجتهدی. ناصر صدری. افشار صادقی. گنابادی. دکتر معظمی. ارباب. قاسم فولادوند. جواد مسعودی. حکیمی. مکی. صفوی. شوشتری. پالیزی. وهاب زاده. گنجهٔ. سرتیپ زاده. امامی اهری. دکتر بقائی. آزاد. حاذقی. عماد تربتی. بوداغیان. اسکندری. ناظر زاده. نبوی. سلطان العلماء. پیراسته. گودرزی دکتر جلالی. بهبهانی. ملك‌مدنی. دولتشاهی. افشار. غضنفری. ظفری. نریمان. صالح. حائری زاده. محسن طاهری. سود آور. مکرم. جمال امامی. عباسی. صاحب جمع. سعیدمهدوی. قرشی بزرك نیا. دکتر کیان. قبادیان. کهبد. جرجانی عرب شیبانی. دکتر راجی. دکتر علوی. امیری قراگزلو. آبکار. شادلو. منصف. بهادری. رفیع شکرائی. مخبر فرهمند. دکتر طاهری. برومند. سالار بهزادی. صدر میرحسینی. امیر افشاری. رضوی. شهاب‌خسروانی. معدل. گیو. کوراغلی عزیز اعظم زنگنه. ناصر ذوالفقاری. مرتضی‌حکمت هراتی. دکتر برال. علی‌محمد دهقان. غلامرضا فولادوند. دکتر سید امامی. محمد علی مسعودی صدر زاده.

(اخذ رأی بعمل آمد وپس‌ازشماره آراء نتیجه بقرار ذیل‌بود)

ورقه سفید ۷۱

ورقه سفیدبی‌اسم علامت امتناع۳برك

اسامی موافقین — آقایان : مهدی ارباب. شادلو. صاحب جمع. سودآور. محسن‌طاهری قرشی. گرگانی. بزرك نیا. عباسی. مکرم دکتر کیان. عرب شیبانی. غضنفری. کهبد دکتر معظمی. گودرزی. دکتر جلالی. فتحعلی افشار. دولتشاهی. پیراسته. بهبهانی. ملك‌مدنی. قبادیان. دکتر راجی. قاسم فولادوند. نبوی افشار صادقی. اردلان. گنابادی. ناظر زاده. عبدالحسین مجتهدی. مرتضی‌حکمت. سعیدمهدوی دکتر سیدامامی. حکیمی. صفوی. عمادتربتی بوداغیان. سرتیپ‌زاده. ناصر صدری. گنجهٔ پالیزی. جواد مسعودی. امیر نصرت اسکندری محمد علی مسعودی. بهادری. امیری قراگزلو ابریشم کار. شهاب خسروانی. دکتر علوی. برومند. صدر میرحسینی. شکرائی. سالار بهزادی. معدل. رضوی. گیو. کوراغلی. هراتی. امامی اهری. دکتر برال. علیمحمد دهقان. وهاب‌زاده. صدرزاده. حاذقی ظفری. مخبر فرهمند. شوشتری. دکترطاهری منصف. آبکار

رئیس — گزارش کمیسیون با۷۱ رأی موافق تصویب شد البته به‌ترتیبی که اول در اینجا تصویب شده است.

٦- مذاکره‌در طرح‌سه‌فوری‌راجع‌بالغاء قانون کیفر گرانفروشان

رئیس-یك طرحی باقیدوفوریت از طرف آقایان نمایندگان بمجلس تقدیم شده‌قرائت‌می‌شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

چون درضمن اجرای پاره‌ای ازقوانین مشاهده شده است که اصولا قانون ظالمانه بوده ویااینکه طرز اجرا طوری‌است که درنتیجه آن برخلاف روح قانون ونیت‌قانونگذار اجرامیشود بنابراین‌مادەواحده

ذیل‌را پیشنهاد وباقید دوفوریت تقاضای‌طرح‌وتصویب آنرا فی‌المجلس داریم

ماده واحده — ازتاریخ‌تصویب این‌قانون‌قانون مورخ۱۷شهریورماه۱۳۲۲ راجع‌بکیفر گرانفروشان وضرب شلاق ملغی‌است بامضای ۷۰ نفر

رئیس - فوریت لایحه مطرح است آقای شوشتری‌مخالفید ؟ تأمل‌بفرمائید یك‌نفرموافق توضیح بدهد. آقای‌مکی بفرمائید

مکی - بنده توضیح زیادی در اطراف این طرح پیشنهادی که ازطرف اکثریت قریب باتفاق آقایان نمایندگان محترم‌شده‌است ندارم خودآقایان توجه فرموده‌اند که این‌قانون یکی‌ازقوانینی است که باظالمانه اجرامیشودیادرموقع بوصی‌سوءاستفاده‌از آن شده است که درنتیجه یکدسته از مردمان ضعیف وبیچاره این‌مملکت مثل سبزی فروش وتره‌بارفروش را همیشه درتحت منگنه و فشار گذاشته‌اند ویکی از دلایل اینکه این‌قانون ظالمانه است این‌است که هیچ نوع مرحله تجدیدنظر برایش قائل نشده‌اند در هیچ کجای دنیا امروزشلاق بکسی نمیزنند درعین‌حال‌یك محکمهٔ دونفری سیارتشکل میدهند میروند دردکان یك کسبهٔ‌جزء هیچوقت‌پیش تجاریامحتکرین بزرك یا آن وارد کنندگان یهودی بزرك‌را نرفته‌اند جریمه بکنند (صحیح‌است)یاتعقیبشان بکنند همیشه اشخاص ضعیف وبیچاره را این قانون مورد حمله و فشار و شکنجه قرارداده ونسبت بحقوق ضعفای‌این مملکت تعدی کرده است دونفر میروند درآنجا درآن‌واحد سه نوع‌مجازات میکنند هم‌شلاق میزنند هم‌جریمهٔ‌نقدی میکنند وهم‌چندماه‌حبس‌میکنند‌این‌قانون‌شلاق برخلاف منشوری است که ازسازمان ملل متفق گذشته است (شوشتری —رشوه‌راهم محرمانه میگیرند)رشوه هم محرمانه میگیرند بعلاوه هیچ نوع مرحله تجدید نظرهم ندارد یعنی اگر کسی معترض شد هیچ کجا این قابل‌رسیدگی نیست (رفیع — برخلاف شرع است) برخلاف شرع‌هم هست بفرمایش جناب‌آقای قائم مقام الملك این است که من میخواستم استدعا بکنم این قانون که‌برخلاف‌همه‌چیز وبرخلاف‌شرع‌هم هست آقایان این‌را ملغی بکنند ونسبت باین طرح کهمهٔ آقایان التفات نظردارند کمتر بحث بشود و زودتر بگذردوهمه‌هم امضاء کرده‌اند

رئیس - آقای‌شوشتری بفرمائید

شوشتری — بسم‌الله الرحمن الرحیم اصل موضوع مورد اتفاق همهٔ نمایندگان محترم است جناب آقای رفیع‌هم اشاره فرمودند تازیانه‌زدن غیر ازآنچه در اسلام برای حدود معین شده است هیچ کس‌را هیچ‌فردی حق ندارد تازیانه بزند این‌اصل مسلم است آنهم باین نحوه آبروریزی حیثیت یك مردمان ضعیف بیچاره بقال وسبزیفروش و عطار را میبرند اما آن ارزاق‌فروش‌هاهم که ملیتشان معلوم نیست از کجاست معلوم نیست از کجا آمده‌اندسطح هزینه زندگی مردم‌را باین گرانی رسانیده‌اند رشوه میدهند پول میدهند ابداً نه‌تازیانه میخورند ونه این که مورد بازخواست کیفری قرار میگیرند(صحیح است) چون‌آقای وزیردارائی اینجا تشریف‌دارند آقای وزیر دادگستری اینجا تشریف دارند ما باید طوری فکربکنیم .... (مسعودی — آقای‌وزیر فرهنگ‌هم هستند) اجازه بفرمائید مربوط بآقایان است بایشان کاری نیست اخوی بنده‌هم هست‌استدعا دارم درمطالب اصولی وارد مزاح نشویم ومجلس هم جای اینگونه مزاحها نیست ماهمه‌مان معتقدیم‌ومتفقیم باینکه این‌عمل قبیح ازبین برود اماهمه‌مان‌هم متفقیم افسار یك‌عده بخصوصی که رشوه میدهند پاره شده است افسار آنها ووضع این‌شهررا باین آشفتگی درآورده‌اند آن کاسه فروشان آن شراب فروشان آنها را چه جوری میکنید اجازه میخواهم استدعا دارم آقایان وزیران بیایند بنشینند این را یك فوریتش بکنند نه‌دوفوریت بیائیم بنشینیم کار عاقلانه بکنیم که این کاربصورت خوبی دربیایدقانون آقای‌مکی‌وقتی که وضع میشود باصورت خوبی‌وضع میشود ولی‌بدست مجریان که میافتد باین صورت در میآید که حقیقة انسان خجالت میکشد من‌استدعا دارم اگر ممکن است آقایان موافقت بفرمایند این‌طرح با یکفوریت باشد آقای وزیر دارائی و آقای وزیر دادگستری هم‌باما همکاری بکنند بنشینیم‌یك فکری بکنیم که‌این‌وضع خاتمه‌پیدابکند ویك‌صورت‌مطلوبی دربیاید عرایض من‌از این نظر است والا در اصل موضوع بنده موافقم که این حرکت قبیح‌در مرئی و منظر انجام نشود.

اردلان — آقای رئیس باید درفوریت صحبت بشود.

حائری‌زاده — کسی مخالف بافوریتش‌نیست

رئیس — آقای پیراسته بفرمائید

پیراسته — عرض کنم که قانون کیفر گران فروشان باقتضای زمان‌جنك در این مملکت باکمال حسن‌نیت تصویب شده متأسفانه در عمل باشکالات فوق‌العاده زیادی برخورده خودبنده ناظربودم که‌این قانون باچه‌وسائل‌شرمنده‌ای‌مورد سوءاستفاده‌مأمورین قرارگرفته وخودبنده بازشاهد بودم که این‌قانون‌هیچ وقت تابحال نشده‌است که شامل یك شخص گردن کلفت بشود همیشه شامل حال قصاب است آنهم نه قصابی که صاحب دکان است‌آن قصابی که پای‌ترازو دوتومان میگیرد شامل این‌قبیل اشخاص میشود بنده ماه‌پیش آمدم‌اینجا تقاضا کردم‌توجه‌دولت راجلب کردم که یك‌قانونی بیاورند بمجلس‌و این‌قانون‌را از این‌صورت خارج‌بکنند یعنی‌یك قانونی بیاورند که مناسب بااین‌زمان باشد متأسفانه دولت باین موضوع توجه نکرد تاخود مجلس مجبور شدطرحی تهیه کند خودبنده راجع‌باین‌موضوع باآقایان‌صحبت کردم این آقایان کسبه‌جزء مردم بیچاره وفقیر وبدبختی هستند خلاء هم‌نبایدتولید کرد یعنی‌نبایدیك‌کاری کرد که‌هیچ مجازات نشوند زیرا اشخاصی پیدا میشوند که واقعاً خون مردم رامیخواهند بمکندبهیچ‌چیزی قانع‌نیستند وحسابی ندارد کارشان بنده میخواستم استدعا بکنم که‌ترتیبی داده‌شود که هم‌مردم‌بیچاره وبدبخت‌بیخودی شلاق نخورند وهم‌اینکه یك‌عده کسبه که‌ممکن است انصاف نداشته باشند بان مردم از دست آنها راحت باشد بنده پیشنهادی کردم که تقدیم کردم خدمت‌مقام ریاست واستدعادارم که نسبت‌باین پیشنهاد توجه‌بشود آقایان هم‌موافقت‌بفرمایند که هم‌مجازاتی برای گران فروشان واقعی ومحتکرین واقعی معین بشودوهم‌اینکه برای یکمشت مردم بدبخت وبیچاره که هرروز دارند شلاق میخورند آنهارا رهابکنیم عرض کنم یك‌قصابی را آورده بودند بایدآقای وزیردادگستری هم‌اطلاع داشته باشند این‌را محکوم کرده‌بودند بسه‌ماه حبس باین گفته بودند که توآن کسی هستی که گوشت که آورده‌ای بدر دکانت هنوز نفروخته‌ای این‌صورت حساب ازمیزان واقعی کمتر است هرچه میگفت بشما چه ؟ من اصلا گوشت نفروختم بالاخره این را محکومش کرده بودند بسه‌ماه حبس حکم‌هم قطعی بوداین بدبخت‌درزندان‌مریض‌شد طبیب‌قانونی تصدیق کرد که این‌شخص اگردر زندان بماندمیمیرد بالاخره بانظر وزارت دادگستری بنده‌هم دادستان بودم این بیچاره مرخص شدحالا چه‌بود ؟ معلوم‌شد متصدی‌این کار بااین شخص خورده حساب داشته‌است بنده حالا نمیخواهم بگویم تمام‌متصدیان کاراینطور هستند ویا خورده‌حساب با اشخاص و کسبه دارند ولی میگویم قانون نباید مورد سوء استفاده اشخاص واقع بشود

شوشتری — پس بایك فوریت باشد

مکی — ۸۰ نفر امضاء کرده‌اند

رئیس — حالا باید رأی گرفته شود آقای‌وزیر دادگستری بفرمائید

وزیردادگستری — بنده بااین طرحی که‌از طرف نمایندگان محترم داده شده است موافقم‌دولت هم‌خودش این‌نظر راداشته است‌منتهی همین تشنجات اخیر فرصت نداده است که این لایحه بمجلس تقدیم بشود لکن همانطوریکه آقای شوشتری فرمودند الغای این‌قانون فعلا بنظر من‌شاید بدون مطالعه و بدون اینکه کیفری برای گرانفروشان معین بشود بنظرمن شایدصحیح نباشدالبته مجازات‌شلاق مجازات بیخود وغلطی است وبنده از طرف دولت موافقم که این مجازات برای این‌عمل حذف بشود لکن اصولا گرانفروشی‌هم عمل‌زشت وناصوابی است(صحیح‌است) وبرای گرانفروشی‌هم بایستی یك کیفری معین بشود اگر آقایان مهلت وفرصت بدهند که بامطالعه‌بیشتری این‌لایحه تصویب بشود بنظربنده بهتراست

شوشتری-ماهمه حسن نیت‌داریم

رئیس — رأی گرفته میشود بفوریت اول‌این طرح آقایانی که موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد‌فوریت‌دوم مطرح‌است،آقای‌ملك‌مدنی

ملك‌مدنی — موافقم

رئیس — آقای نبوی مخالفید بفرمائید

نبوی — تمام آقایان نمایندگان محترم متوجه هستند که این قانون بصورت بدی وضع شده است و بصورت بدی هم اجرا شده است شلاق زدن کار بدی بوده است و حتماً هم باید لغو شود شلاق زدن‌متناسب با این عصر نیست وتصویب آن‌شایدمتناسب بااوضاع‌جنك بوده‌است زیرااحتکارهائی که‌در آن‌ایام‌میشد مجلس‌در آنروز تحت تأثیرواقع‌واین‌قانون راتصویب کردوالبته ما باید کمال سعی‌را بکنیم کزود تراین قانون باین‌صورت که‌هست لغو بشود معایب این قانون یکی‌مجازات شلاق است ویکی‌هم اینکه مرجع تجدید نظری نیست وما باید سعی‌بکنیم که‌مرجع تجدید نظر برای آن قائل بشویم (صحیح است)وعیب‌دیگرش‌اینست که‌محکمه‌اختصاصی است ومحکمه اختصاصی درهمه کارهای کشوری غلط است‌وبنده‌مخصوصاازجناب‌آقای‌وزیر دادگستری‌استدعا مینکم که‌یك لایحه‌ای برای‌برانداختن‌محاکم‌اختصاصی بمجلس بیاورند باپستی در تمام مملکت یك دادگاه

عمومی کارهای تمام مملکت را رسیدگی بکند و بتمام تعدیات رسیدگی بکند وهمینطور که جناب آقای وزیر دادگستری وآقایان دیگر اینجافرمودند گران‌فروشی هم کاربسیاربدی است این مردم فقیرند ومردم فقیر را نباید گذاشت که یك مشت کسبه بچاپند وباید جلوتجاوز راگرفت تعدی وتجاوز از طرف هردسته وهر کس که باشد باید جلوگیری کرد ولی در قوانین فعلی‌ما یك مواد صریحی برای گران فروش نیست ما نمیتوانیم اجازه بدهیم که گرانفروشی معمول باشد و مجازات و تعقیبی برای آن نباشد اگراین قانون را اینطوردربست لغو کنیم معنیش این‌است که‌اگر کسی گرانفروشی کرد هیچ مرجعی نباشد برای جلوگیری ومجازات بنا براین بنده خواستم از آقایان محترم استدعا کنم که اجازه بفرمایند این لایحه بیاید بکمیسیون دادگستری ما آنجا قول‌میدهیم که با فوریت و سرعت یك لایحه ای بیاوریم ومجازات شلاق را لغو کنیم ومجازات را هم متناسب تعیین کنیم و مرجع تجدید نظری هم برای آن قائل بشویم کاری بکنیم که گرانفروشی دارای مجازات باشد بنده این طرح را وقتی که‌جناب آقای مکی‌آوردند پیش بنده فوراً امضاء کردم وبسیار وبی اندازه مفید میدانم ولی عمل گرانفروشی را هم باید جلوگیری کرد ونباید آزاد گذاشت

رئیس - آقای فولادوند

ملك مدنی - بنده موافق هستم وقبلا اجازه خواسته بودم

رئیس - آقای فولادوند مقدم بودند

فولادوند - جنابعالی‌را آقای رئیس بعنوان اینکه مخالف هستید اسم بردند وبنده نفراول‌موافقین بودم وقبلا اسم نوشته‌بودم حالا هم حاضرم که‌جنابعالی صحبت بفرمائید (ملك مدنی- خیربفرمائید) از این که جناب‌آقای ملك مدنی‌التفات فرمودند که‌بنده‌صحبت کنم متشکرم بنده لازم میدانم یکموضوعی را برای آقایان محترم روشن بکنم مفروق‌عنه شد که مجازات شلاق زشت‌است منتهی جناب آقای وزیر دادگستری فرمودند اگربخواهیم آن قانون را لغوبکنیم گران فروشان آزاد میمانند وما قانونی نداریم میخواستم عرض کنم که‌توجه‌بفرمائید که‌ماقانون گرانفروشان‌داریم این قانون استثنائاً زمان جنك تصویب‌شده که شلاق بمردم بزنند البته گرانفروهی‌یك امریست‌جرم‌ومجازات خلافی‌هم دارد ازیکروزتا یازده روزحبس تکدیری و طبق قانونی که‌دردوره پیش گذراندند حبس تکدیری که‌ازروزی ۵ ریال تاروزی ۲۰ ریال ، قابل ابتیاع بود ازروزی پنجاه ریال الی‌روزی دویست ریال قابل ابتیاع شده‌است علیهذا یك گرانفروشی که یازده روز محکوم بحبس‌شد و ازقرار روزی ۲۰ تومان‌تبدیل به جزای نقدی شد دویست وبیست‌تومان محکمه میتواند ازآن محکوم بگیرد و ما این قانون را الان داریم امور گرانفروشی‌خارج ازنرخ‌شهرداری وکارهای‌دیگر اینها طبق قانون جزو امورخلاف هستند آقای وزیر دادگستری هم میدانند اینها مجازات دارد اینها یك اصلی‌است بنام امورخلافی ، این قانون صرفاً برای زمان جنك بوده‌است ،این قانون زمان‌جنك را ملغی میکنیم وبرمیگردیم بقانون سابق که‌ازصدرمشروطیت داشتیم تابحال (شوشتری - اگر کافی بود چرا گذراندید) آن میزان قبلی‌را زیاد کردیم ورساندیم بینجاه ریال الی‌دویست ریال الان محکمه دستش باز است که آن کسی که گرانفروخته است دویست وبیست تومان جریمه نقدی ازاوبگیرد باین جهة بنده بطرح پیشنهادی آقای مکی‌وهفتاد نفر آقایان نمایندگان موافقم (صحیح است)

رئیس - رای میگیریم بفوریت دوم

وزیر دادگستری - اجازه میفرمائید

رئیس - در فوریت است نه در اصل راجع بفوریت بیانی دارید

وزیر دادگستری - نه بنده باید عرض کنم

رئیس - آقای وزیردادگستری بفرمائید

دکتر بقائی - آقای رئیس اعلام رای شده است پیشنهادبنده‌را هم‌درجلسه گذشته مطرح‌نفرمودید. چون اعلام رای شده بود اگر اعلام رای مانع است نباید ایشان‌صحبت بفرمایند

رئیس - ایشان میخواهند توضیح بدهند

دکتربقائی - بعد ازاعلام رای توضیح ندارد پس اعلام رای رایس‌بگیرید

رئیس - دراعلام رای پیشنهاد نمیشود کرد وزیرمی‌تواند صحبت کند ، مختصر توضیح دارند

دکتربقائی- مختصر ندارد یاباید اعلام رای‌را پس‌بگیرید یا ایشان بروند بنشینند نظامنامه‌بایدرعایت بشود

رئیس - نظامنامه رامن رعایت می کنم هر کدام ازآقایان هم باید رعایت بکنند رای می گیریم بفوریت دوم آقایانی که‌موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب‌شد این پیشنهاد راطبق‌ماده۱۳۹ نوشته‌اند که‌فی‌المجلس طرح‌شود یك رای دیگرلازم دارد ماده ۱۳۹ برای توجه‌آقایان قرائت میشود

(ماده۱۳۹ نظامنامه بشرح زیر قرائت‌شد)

ماده ۱۳۹- لوایح‌و طرحهای فوری آنها است که فقط یك شور درآنها لازم‌باشد و لوایح‌وطرح های دو فوری آنها است که پس از تصویب‌دوفوریت بلا فاصله به طبع و توزیع آن‌اقدام‌وپس‌از۲۴ساعت از موقع توزیع در مجلس طرح شود تقاضای یك فوریت مستلزم آن نیست که‌بلافاصله فوریت‌لایحه یا طرح در مجلس‌مطرح شودلیکن درموقعی که‌دوفوری بودن‌تقاضا شود باید در همان جلسه درلزوم و عدم لزوم فوریت بحث و رای گرفته شوداگر تقاضای فوریت یا دوفوریت آن لایحه‌یا طرحی که درمجلس مطرح است درج نشده‌باشد ویازده نفراز نمایندگان کتباً تقاضای فوریت‌یا دو فوریت آن لایحه یاطرح را بنمایند بدون مباحثه در اصل مطلب‌در باب‌فوریت اخذ رای بعمل‌می‌آید، چنانچه‌امضاء کنندگان‌درضمن طرح دوفوری خود تقاضا کرده باشند که بلافاصله هم مطرح شود پس‌از قبول دوفوریت وقبول‌تقاضای مزبور بلافاصله مطرح ومورد رسیدگی واقع‌خواهد شد تقاضای‌دوفوری‌بودن‌طبق‌ماده ۸۰ درحکم‌تقاضای تغییر دستور است

رئیس — فوریت سوم مطرح است باید رای گرفته شودآقای ملك مدنی

ملك‌مدنی — این موضوعی راکه‌آقای‌صدرزاده منشی ضمن ماده ۱۳۹ قرائت کردند در طرح پیشنهادی تقاضا شده بنابر این مطابق مجلس‌مطرح شود و باصل قضیه رای گرفته شود بعد از این که بحث شدآن‌وقت‌رای گرفته‌می شوداین که بنده‌اجازه خواستم برای این‌بود کهما گاهی‌از اوقات‌توجه‌بیك مسائلی که در اوضاع اجتماعی مردم حساس است‌نمی کنیم‌این قانون درموقعی که خواست‌از مجلس بگذرد بنده در جلسه بودم و در کمیسیون هم‌بودم مذاکره‌و بحث شد در موقع جنك بود ویك مردمی بودند که رفتارشان‌ناهنجاربودو گفته‌میشد محتکرهستند مطابق قانون مدنی و مطابق قانون شرع اسلام آنهامردمی بودند که باید مجازات بشوندآن‌موقع‌قانون‌محتکرین گذشت ولی‌متأسفانه درباره یکی از محتکرین‌ویکی ازاشخاصی کهازخون مردم ارتزاق میکردنداجرانشد و دیده نشد که‌یکی از این اشخاص و آن شرکت های‌اتومبیل فروشی که مردم رادارند میچاپندهیچکس نرفته است بحساب اینها برسد که آقایان شاهسا چکاره هستیداین دم و دستگاه‌را درست کردیدو هر روز دارید پنج شش‌هزارتومان روی اتومبیل‌میکشید اتومبیل مورد احتیاج‌مردم است اتومبیل برای‌زندگی مردم لازم است هیچوقت نرفته اند حساب‌این‌شرکتها را برسند ولی آن سبزی فروشی‌را کهاشاره‌فرمودند وگفتند آن بدبخت بیچاره را میبرند شلاق میزند بنده عرضم این است که جناب آقای‌وزیردادگستری موافقت کنندباین کاربرای این کهاگر برودبکمیسیون دادگستری ما حقیقتاً نگرانی داریم که مبادا تأخیر بیفتد ویك حوادثی اتفاق بیفتد وما نتوانیم این کار را انجام بدهیم شهرداری طهران چرا برای اجناس نرخ تعیین نمی کند اجحافاتی که میشود معلل تردید نیست ولی ما باقانون که نمیتوانیم‌جلویش را بگیریم قانون وقتی دردست‌اجرا که میافتدبایدبا اجراجلویش گرفته بشود ولی متأسفانه آن دستهای اجرائی کار نمی کند باین‌جهت بنظر بنده‌بهتراست که در مجلس همان طور که درپیشنهاد فی‌المجلس ذکرشده‌مطرح بشود وما رای می دهیم بعلاوه امروز دردنیاشایسته نیست که ما قانونی داشته باشیم که مردم‌راشلاق‌بزنند شلاق زدن کارناصحیحی است واساساًبرخلاف‌مدنیت و شئون‌اجتماعی ما است (صحیح است) باینجهت آقایان موافقت کنند واگر آقای وزیر دادگستری می‌بینند این قانونهائیکه آقای فولادوند فرمودند کافی‌نیست‌یك لایحه بیاورند وماساساً رای‌میدهیم که محتکرین را هرجور خواستند مجازات کنند و ضمناً یك قانون متناسب باامروزه دنیا باشدشلاق زدن یك امر نا مناسب وناجوری است‌مضافاً باین که ما ندیدیم در این مدت که یکنفر آدمی که واقعاً محتکر باشد بیاورندشلاق بزنند که کفاره گناهانشان‌نسبت بمظلومین شده باشد

رئیس - یك موضوعی رابایدعرض کنم وآن این است که بکمیسیون نمیرودچون مجلس رای بفوریت دوم را هم داد فقط طبع و توزیع میشود و درجلسه بعد باید مطرح شود

مکی - بایدفی‌المجلس مطرح بشود

رئیس — اگر رای فی‌المجلس داده نشد آن وقت برای طبع وتوزیع فرستاده میشود آقای وزیر دادگستری

وزیردادگستری - بنده‌یك توضیح‌مختصری نداشتم موقعی که خواستم‌عرض کنم راجع به نکته‌ای بود که آقای فولادوند فرمودند بنده عرض نکردم که قانون برای این کار نداریم بنده پیشنهاد کردم که آقایان موافقت بفرمایند مجال و فرصتی باشد بجای این‌قانونی که‌لغو میشود مقررات تازه‌ای‌وضع

بشودوالبته‌بنده می‌دانم‌مقررات خلافی‌داریم‌حالاچون موقع مناسب نیست و بنده که نمیدانستم امروز که بمجلس شورایملی‌شرفیاب میشوم این‌موضوع مطرح خواهدشدتامقررات‌مربوط‌باین کارراجمع آوری کرده باشم و با یك‌اطلاعات کامل‌وجامعی دراین باره‌صحبت کنم چون بنده‌این رانمیدانستم وحاضرالذهن نبودم ونمیتوانم مقررات گران فروشی راحالا بعرض‌آقایان برسانم تا خودآقایان قضاوت بفرمایند که‌مقررات گران فروشی آیا کافی خواهد بود یا این که باید یك‌فکرجدیدی‌بجای‌این‌قانون که‌لغومیشودبکنیم بنابراین چون بفوریت دوم رأی داده شده است در صورتیکه آقایان موافقت بفرمایند بیست‌وچهارساعت فرصت باشد که‌در جلسه آینده بنده بتوانم مطالعه بکنم وبا بصیرت بیشتری اگرمطالبی لازم‌باشدبعرض مجلس‌شورایملی برسانم.

رئیس — آقای رضوی

رضوی — بنده خودم از امضاء کنندگان این پیشنهاد بودم ومعتقد هستم که هرچه‌زودتر این موضوع اصلاح بشود ومجلس‌این قانون‌را لغو بکند ولی بهر صورت ازبرای لغو هرقانون یا تصویب هر قانون حاضر الذهن بودن نماینده و مطالعه آن امر بسیار ضروری است از این جهت بنده تصور میکنم با این احساساتی که همه آقایان نمایندگان دارند برای لغو این قانون بهیچوجه جای نگرانی نیست که ۲۴ ساعت مهلت داده بشود وطبع‌ونشرهم می‌شود ومطالعاتی هم در اطرافش بشود و باحضور ذهن‌انشاءالله دراول وقت جلسه پنجشنبه این‌موضوع مطرح بشود ودر مجلس تصویب بشود و اگر آن قانون لغو می‌شود طوری باشد که‌یك خسارتی یایك فرصت نامناسبی پیش نیاید که دومرتبه احتیاج‌پیدا شود که یك قانون دیگری بیاید از این جهت بنده تقاضا می کنم که‌فوریت سوم امروز مطرح نشود و در جلسه آینده در اول وقت با مطالعه قبلی ۲۴ ساعت و فرصت کافی مورد بحث و مذاکره قرار بگیرد

مخبر فرهمند — اجازه می فرمائید بنده یك توضیحی عرض کنم ، عرض کنم بنده یك پیشنهادی داده‌ام‌یعنی یك‌تبصره‌ای که نگرانی آقایان را رفع میکند در این تبصره وزارت دادگستری مکلف است لایحه عادلانه ای برای گران‌فروشی درظرف یکماه بمجلس تقدیم کند که‌رفع نگرانی آقایان را خواهد کرد

رئیس — درموقع خودش‌مطرح خواهد شد. آقای‌امامی اهری، فوریت‌سوم یعنی ، فوریت‌اخیر که فی‌المجلس مطرح بشود مخالفید. بفرمائید

امامی‌اهری - باکمال احتصار عرض‌می کنم بنده واقعاً بااین قانون مخالف نیستم‌یعنی هرقانونی که این جا بیاید وه تصمیمی بخواهند بگیرند مبنی برتخفیف مجازات بنده باآن کاملاموافق هستم‌زیرا در عمل اینطور دیدم که‌قانون درمملکت مافقط در بارهٔ ضعفا وبیچارگان اجرا می‌شود (صحیح است) این‌راطمینان داشته‌باشید هرقانون خوبی از مجلس بگذردولی در موقع عمل و در موقع اجرا بدبختانه فقط در بارهٔ ضعفا وفقرا اجرا می‌شود همان‌طوری که آقایان کراراً ، این جا توضیح فرموده اند و آقای ملك‌بیان فرمودند که‌این‌قانون گران‌فروشان یا قانونی که شلاق میزنند در باره یك نفر محتکر در باره یك‌نفر تاجر اجرا نشد در باره بدبختها مثل میوه فروشها وسبزی فروشها و امثال اینهااجراشد و این اختصاص باین موردبخصوص ندارد بنده نمی‌خواهم که دوباره طرح‌بکنم یك‌مطلبی را که تقریباً صلاح در این است که‌مسکوت بماند موضوع بند(ب) بود الان در خارج‌از جلسه‌بنده سؤالی کردم ازآقای وزیر دادگستری که شما راجع بفلان‌قاضی که محکمه انتظامی رتبه اورا تصویب کرده چه تصمیمی اتخاذ کردید باکمال بی‌پروائی میفرمایند مشمول بند ب است من تعجب می کنم قاضی مشمول بند ب است محکمه انتظامی رتبه اورا تصویب کرده او مشمول بند ب است ولی دیروز دو تا وزیر مشمول بند ب معرفی کردند

رئیس — آقا این مطالب چه ربطی دارد بموضوع

امامی‌امری — الان ربطش راعرض می کنم بنده منظورم این است که در عین حال که قوانین بایدمطالعه‌بشودهرقدرآقایان بخواهندحسن‌نیت‌داشته باشدولی‌وقتیکه‌عجله‌شدوتصویب‌شد آن نتیجهٔ حاصله گرفته‌نمیشود ونتیجه‌ای گرفته‌خواهدشد که سوء اجرا باصطلاح نتیجهٔ معکوس گرفته میشود بنابر این بنده معتقدم که باشد برای بعد که آقایان مطالعه بکنند.

رئیس - رای گرفته میشود بفوریت سوم که فی‌المجلس مطرح شود آقایانی که موافقند قیام‌کنند (اکثر برخاستند) تصویب‌شد الان مطرح می شود قرائت بفرمائید (کشاورز صدر - آقای رئیس بنده اعتراضی بصورتجلسه داشتم حقم محفوظ‌است) برای آخر جلسه محفوظ است.

(ماده واحده بشرح زیر قرائت‌شد)

ماده‌واحده - از تاریخ تصویب این قانون قانون مورخ ۱۷ شهریور ماه ۱۳۲۲ راجع بکیفر گرانفروشان و ضرب شلاق ملغی است . به امضای هفتاد نفر .

رئیس - آقای اردلان موافقید ؟

اردلان - موافقم .

رئیس — آقای کشاورز صدر موافقید یا مخالف ؟ .

کشاورز صدر - بنده مشروطاً مخالفم ، مخالف مشروط هستم ، بنده خیلی خلاصه خدمت آقایان عرض می کنم این قانون یك قانونی‌است که از جنبه شلاق زدن بسیار زننده و بیمورد است‌وخود بنده اعتقاد دارم که بایستی از بین برود اما یك نکته‌ایست که برای کیفر گرانفروشان یك‌قانونی باید باشد اعتقاد بنده این‌است که اجازه بفرمایند آقایانی که این طرح را امضاء کردند بنده هم امضاء کرده‌ام موافقند بفرمایند که فقط قسمت شلاق زدن‌ملغی‌بشود و بعد هم جناب آقای مکی فرمودند باینکه اگر ما این کار را نکنیم مجازات های نقدی که برای گرانفروش ها مقرر میشود قابل استیناف در اجرا نیست بنده حضورشان عرض میکنم مطابق اصول کلی ما یك قوانینی داریم درداد گستری که یك‌حبس‌هائی تا یك حدی اصولا قطعی‌است یعنی جنبهٔ خلافی‌دارد بنا براین گمان نمیکنم که کسی‌هم مخالف باشد تاآن مقداریکه‌ازحیث جزای نقدی و حبس تا آنمقداریکه مطابق اصول کلی قابل پژوهش است در این مورد هم قابل پژوهش باشد و تا آن‌مقداریکه بطور کلی حبس در امر خلافی قابل پژوهش نیست نباشد اینهم فلسفهٔ دارد و آن اینست که ما اگر بخواهیم جمیع احکام را قابل پژوهش بدانیم آنوقت باید استان ۱ و ۲را از هشت شعبه‌ایکه دارد به ۲۸ شعبه اضافه کنیم و خود آقایان تصدیق میکنند که عملی نیست زیرا احکام خلاف و جزای خلافی و تخلفات خیلی زیاداست تمام جرایم یعنی جنحهٔ کوچك وجنحهٔ بزرك جنایات یکطرف است . بقیهٔ تخلفات و خلاف هائی که اتفاق میافتد یکطرف‌است‌ما اگربخواهیم‌اینکاررا بکنیم ناگزیریم که ۲۰ شعبهٔ‌دیگر بمحکمهٔ‌استیناف‌اضافه بکنیم‌تابتوانیم‌بازباین کارآنهم‌باطول‌مدت‌رسیدگی‌بکنیم این است عقیده بنده وتصورنمیکنم جناب‌آقای مکی که‌بانی‌این کاربودند واین طرح‌را بامضاء رسانیده‌اند خودشان مخالف این نظر باشند زیرا ما بطور کلی قسمتهای خلافی‌را نظر نداریم که قابل استیناف باشد یعنی‌درتمام دنیا قوانین خیلی‌پیش وقوانین سابق این است ، بنابراین من ازآقایان خواهش میکنم که جنبه شلاق زدن را الغاء بکنند زیرا درست نیست‌وموضوع حبس را تا آن مقداری که مطابق اصول کلی است جناب‌آقای صالح ازبنده اطلاعات قضائیشان زیاد تر است ووارد‌ندقابل استیناف باشد و تا آنمقداری که علی‌الاصول قابل‌پژوهش نیست نباشد (حائری‌زاده - دولت بعداً یك لایحه ای بیاورد) این است که‌بنده تقاضا میکنم آقایان موافقت بکنند وازطرفی هم ما موافق با این امرنیستیم که بگوئیم گرانفروشی بکنند بسیاری از کسبه هستند که گرانفروشی میکنند بسیار اتفاق میافتد که کسبه‌ای هستند که‌تجاوزمیکنند این ها را البته بایدجریمه‌شان را تعیین‌بکنند ولی بطور کلی شلاق زدن چیززشت وزننده‌ایست ومال‌عصرحجراست حالا اگراین قانون را در دوره چهاردهم گذراندند جهتش این بود (مکی- دوره سیزدهم‌بودسیزده‌نفس بود) که‌خواربار خیلی‌سخت‌بودمملکت وضع مخصوصی وجود یك شدت عملی لازم داشت آن اوضاع روز آقایان را وادار کرد که‌این قانون‌را وضع کنند وحالا هم آن موجبات وآن‌مقتضیات برای شلاق زدن نیست اماآن مسائلی‌را که‌بعرض آقایان رسانده لازم است توجه بکنند که‌ما انحراف پیدا نکنیم نه گرانفروشی بشودونه شلاق بزنند عرایض‌بنده این بود وامیدوارم آقایان توجه کنند وپیشنهادی هم دراین زمینه دادهام

رئیس - آقای اردلان

اردلان - همکار محترم آقای کشاورز صدر تشریف نداشتند که آقای فولادوند در این [illegible] توضیح دادند وما را قانع کردند که ما [illegible] برای گرانفروشان دارید و توضیح [illegible] گرانفروشان . . . .

رئیس - [illegible]

گفتم که‌این [illegible]

بیرون ([illegible])

رئیس - آقای اردلان [illegible]

اردلان — همکار محترم [illegible]

استدلال فرمودند که ما اگر این قانون‌را لغو بکنیم چون‌قانون گران‌فروشی نداریم دچار احجاف کسبهٔ گران فروش میشویم آقای فولادوند در اینخصوص توضیحاتی فرمودند چون ایشان قاضی بوده اند و اطلاعات کافی‌دارند ، با توضیحات ایشان‌من کاملاقانع شدم و فرمایشات ایشان مبتنی براین بود که ما یك قانونی داریم که گران فروشان را میتوانیم ازیك‌روز تا یازده‌روزحبس‌بکنیم وحبس ابتیامی‌را که ازروزی پنجاه ریال تا دویست ریال معین کرده بنا براین اینطورنتیجه گرفتند که یك گران فروش را دادگاه میتواند بدویست وبیست تومان جریمه نقدی محکوم بکند بنابراین ما یك همچو قانونی داریم ورأیی که ما اینجا میدهیم برای این است که فقط شلاق‌زدن را از بین ببریم و کار بقاعده‌ای هم کرده‌ایم و بعلاوه دست دولت برای آوردن لایحه همیشه باز است ....

رئیس - آقای اردلان تأمل بفرمائید اکثریت نیست .

گنجهٔ - ختم جلسه را اعلام بفرمائید

مکرم - چنددقیقه تأمل بفرمائید

رئیس - وقت گذشته آقای اردلان صحبت‌شان را بکنند بعدجلسه ختم میشود

(پس از چند دقیقه اکثریت‌شد)

رئیس - آقای اردلان بفرمائید

اردلان — پس دراین قسمت نگرانی برای کسی نمی‌ماند که اگر رأی باین قانون بدهیم‌چون قانون گرانفروشان داریم یك شهری دچار گران فروشان نخواهند ماند ودادگاه می‌تواند رأی بدهد همان‌طوری که آقای فولادوند توضیح دادند تا دویست وبیست تومان میتوانند جریمه نقدی بکنندامّا قسمت دیگر که فرمودند بنده خواستم عرض کنم جناب آقای کشاورزصدردست دولت همیشه بازاست هروقت دیدند که‌مملکت احتیاج بقوانینی دارد جناب آقای وزیر دادگستری‌می‌توانند یك‌قوانینی با قید فوریت بمجلس بیاورند و تقدیم بکنند این است که اگر موافقت بفرمایند ما این را لغو میکنیم دولت هم اگر لازم بداند بعداً یك قانونی‌می آوردوتقدیم مجلس میکند دیگر هم عرضی‌ندارم.

قبادیان — آقای رئیس اغلب از آقایان رفتند ممکن است این قسمت را برای جلسهٔ بعد بگذارید

کشاورزصدر — بنده پیشنهادم را پس گرفتم

اسلامی — پس اعلام رای بفرمائید

۷ — تعیین موقع رأی ودستورجلسهٔ بعد ختم جلسه

رئیس — موقع رأی نبود ماده واحده مطرح بود ، دنباله بحث در این ماده واحده اول جلسهٔ آینده .

جمال امامی - جلسه آینده استیضاح‌است‌وقتی که استیضاح‌است چیز دیگری‌مطرح میشود؟

رئیس — بلی بعد از۳رأی که آقایان دادند این دیگر ازدستورخارج نمیشود اول‌این‌موضوع‌بعد استیضاح مطرح میشود

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس‌شورایملی- **رضا حکمت**